

Pannonhal –

2018/11.évfolyam/1.szám

Tartalom

- 02 Maradunk – Változunk
- 03 Ausculta
- 04 Ora – Hortobágyi T. Cirill OSB főapát benedikálása
- 06 Életünk

Megnyílt a Pannonhalmi Apátsági Galéria

- 07 Kibékülés – időszaki tárlat a főmonostorban
- 08 Életünk – 1ben a 27
- 10 Világot lát(t)unk

Pannonhalma – Karácsfalva / Párhuzamos – Közös utak

- 11 Fejlődési pályán – Zuhanyzóból stúdió
- Életünk – Kibékülés 2018 – Ajánlók

- 12 Rendes mester
- Beszélgetés Hortobágyi T. Cirill főapáttal

- 18 Rendkívüli munkatársak – Interjú Bedi Bernadettel

- 20 Ora – Apátbenedikálás

- 22 Életünk – Arriva la bomba

Csak úgy kibékülgetni egy kicsit nem lehet

- 23 Akikre büszkék vagyunk – Corvin-láncos öregdiákjaink

- 24 Életünk – R. Várkonyi Ágnes könyvtár

Lege – Világosíts meg bennünket a mi éjszakánkon...

- 25 Életünk – Lelkigyakorlatok

- 26 Hic fuit – Interjú Kovács Zoltánnal

- 28 Életünk – Farsang 2018

- 30 Labora – Szívekkel körbezárt csillagok

Alumni – A dalai láma sálja (és a Bencés Bál)

Maradunk

Ahogy a gimnáziumból a bazilika felé megyünk, az elmúlt három évszázad apátjai követik a festményekről minden léptünket. Van közöttük szépen kidekorált, rektori láncos, sima mellkeresztes, kereszt nélküli, van barokk reverendás és a legtöbbje csuklya nélküli. A sok különböző kor, a változó szerzetesi hagyomány és az eltérő személyiségek ellenére mégis mindegyik mélyen és lényeg szerint bencés. Talán mert mindegyiknek olyan élénk a szeme? Vagy a fekete reverenda? Vagy csak a folyosó, amelyen osztoznak?

Változunk

Egyszer majd a nyolcvanhetedik apát, Cirill atya is itt lesz közöttük. Sőt az ő utódai is beleillenek majd a sorba – lehet, hogy már nem is festményeken, hanem fotóként nézve a jövőendő ifjúságot, ahogy mennek misére vasárnap. Uniformisban, de mégis megannyi egyéniség. Összeegyeztethetetlen korok gyermekei, de elválaszthatatlanul ugyanazon a folyosón, amely a lényeghez vezet.

Juhász-Laczik Albin OSB
főszerkesztő

Kiadja a Pannonhalmi Főapátság

a Pannonhalmi Bencés Gimnázium Közhasznú Alapítvány megbízásából
pannonhal-ma@osb.hu, 9090 Pannonhalma, Vár 1. Tel: 06-96-570-140

Szerkesztette: Dejcács Konrád OSB, Juhász-Laczik Albin OSB,

Kormos Gyula, László Zoltán, Rábai László

A fotókat készítette: Hajdú D. András, Horváth Tamás, Hirling Bálint, Hölvényi Kristóf, Lambert Attila, László Zoltán, Linkiesta, Knáb András, Sarkadi Mónika, SOTE

A címlapfotót Hajdú. D. András, a Gondviselés c. plakátfotót Hertelendy Barnabás készítette.

A lelkigyakorlatokról szóló diákbeszámolókat Benkó Péter, Bures András, Dénes Donát, Feczko Csongor, Gregosits Tamás, Kiss Levente Csaba, Lukács Máté és Székely Attila írta.

Az újságot László Zoltán tervezte a Pannonhal-MA I. évf. 1. számot
tervező Schmal Károly dizájnya alapján

Készült a győri Palatia Nyomdában 5500 példányban
Pannonhalma, 2018

Auscul

Pápai bulla a főapáti kinevezésről

Ferenc püspök, Isten szolgálójának szolgálója, szeretett fiának, Hortobágyi T. Cirillnek, Szent Benedek Rendje tagjának, a Szent Mártonról nevezett Pannonhalmi Területi Főapátság eddigi perjelének, ugyanazon Főapátság kinevezett főapátjának és ordináriusának üdvözlését küldi és apostoli áldását.

Szemét és kezét folyton az ég felé fordította, és fáradhatatlan lélekkel szüntelenül imádkozott Szent Márton, Szent Benedek és számtalan férfi és nő a történelem során. Így hát szükséges, hogy a mi korunkban is virágozzék a szent imádságnak és az isteni titkok szemlélésének szentelt élet az egész földkerekségen, és bőséges gyümölcsöt teremjen.

Ennélfogva gondosan ügyelünk azokra a monostorokra, amelyekben ezt a kegyelmi adományt ápolják, és figyelmesen meghallgatjuk szükségleteiket. Minthogy pedig a Szent Mártonról nevezett Pannonhalmi Főapátság apáti és ordináriusi széke tiszteletre méltó testvérünk, Várszegi Imre Asztrik OSB címzetes culusi püspök lemondásával megüresedett, igyekszünk olyan atyát és gondnokot kinevezni ennek a háznak élére, aki buzgó szorgalommal igazgatja azt. Márpedig te, szeretett fiam, akit e monostor káptalanja szabályosan apátjának választott, alkalmasnak látszol arra, hogy kormányozd az említett részegyházat.

Miután tehát meghallgattuk a Püspöki Kongregáció véleményét, legfőbb apostoli hatalmunknál fogva megerősítjük az említett monostor káptalanjának jog szerinti választását, és kinevezünk téged a Szent Mártonról nevezett Pannonhalmi Területi Főapátság ordinárius főapátjának mindazokkal a jogokkal

és kötelezettségekkel, amelyek ehhez a feladathoz kapcsolódnak. Ám még mielőtt elfoglalnád tisztségedet, hitvallást, valamint hűségesküt kell tenned nekünk és utódainknak.

Szeretett fiam, buzdítunk téged, hogy Szent Márton és Szent Benedek közbenjárására a gondodra bízott embereket szavaddal és éber gondoskodásoddal támogasd, hogy imádságra emelt kezük a lelki harcban soha el ne lankadjon (vö. Kiv 17,12).

Kelt Rómában, Szent Péternél, az Úr 2018. évében, február 16-án, pápaságunk ötödik évében.

Ferenc pápa

Ora

Hortobágyi T. Cirill OSB főapát benedikálása

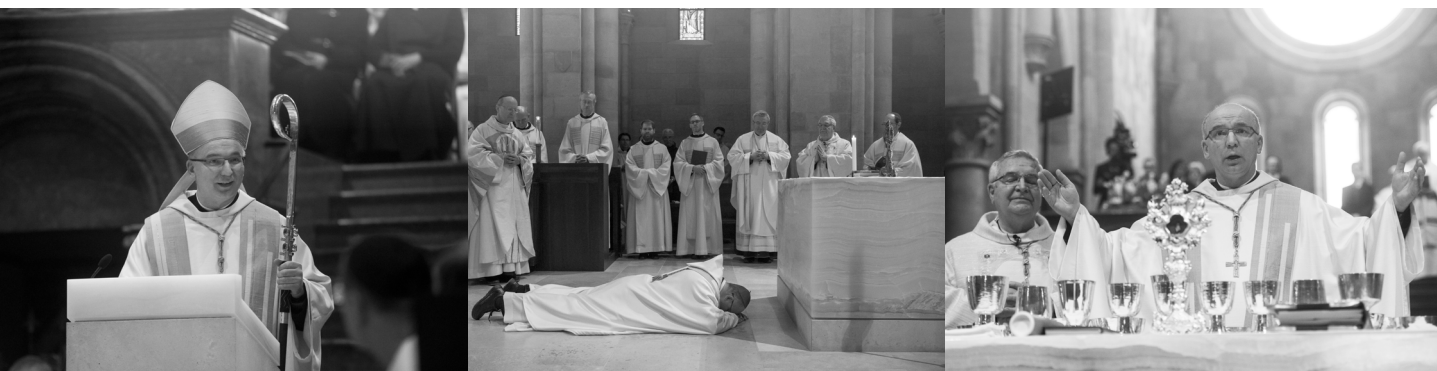

Olvasmányrend: Ter. 12, 1-4a; Fil 4, 4-9; Jn 17, 20-26

Kedves Cirill főapát, ma életed új fejezete kezdődik. Új fejezete lesz ez a szerzetesközösségnek és minden olyan embernek az életében is, akiket szolgálsz. A Pannonhalmi Főapátság fontos helyet tölt be Magyarország életében. Ez a közösség századokon át erős bástya volt. Századokon át annyi sok embernek számtalan alkalommal tett tanúságot a bencés értékekről: az Isten ígéjéhez való ragaszkodásról, az állhatatosságról, a szüntelen megtérésről, a vendégszeretetről, Isten és a felebarát szeretetéről. Ez a csodálatos bazilika, az iskola, a könyvtár, az apátság egésze, a levéltár: mind keresztény és katolikus hitetokről tanúskodnak, és arról a szolgálatról, amelyet Pannonhalmi Magyarorszáért végez. Ma, ezen az ünnepi alkalmon igen számosan osztoznak örömtökből. És mindehhez hozzá tartozik az az önzetlen és őszinte szívből jövő szolgálat, amellyel Asztrik főapát vezette ezt a közösséget 27 éven át, mindig nagylelkűen és igaz ragaszkodással a közösséghez és azokhoz az emberekhez, akikhez a szolgálata szólította. Hálás vagyok, hogy ezt én magam is megtapasztalhattam.

A szentírási szakaszok, amelyeket az imént hallottunk, nagyon jól megvilágítják a mai ünneplésünk hátterét. Nagy Szent Gergely, ez a kiváló lelkipásztor, a Dialógusok könyvében Szent Benedek életét bibliai szereplők történeteivel állítja párhuzamba. Szent Benedekben például ott látja Ábrahámot. Ahogy Isten meghívja Ábrahámot az ismeretlen jövőbe, Isten ugyanúgy szólította Benedeket is, hogy hagyja ott jól megszokott életét, és keljen útra. Ábrahám a hit ősképe, aki meghallotta Isten szólítását, és aszerint is cselekedett, mert hitte, hogy Isten hűséges lesz majd ígéretéhez. Ezen a közösségen keresztül, kedves Cirill főapát, Isten most téged szólított, hogy kezdj egy új életet, a másik ember előtt meghajoló szolgálat, a lelkivezetés, és az apai együttérzés új életét. Akárcsak egykor Ábrahám és Benedek, a hitnek és a bizalomnak az új mélységeit tapasztalod meg majd te is. Közösséged számára a legfontosabb tanítás a szerzetesélethez való hűséges ragaszkodásod lesz. Testvéreid már megtapasztalták benned hited szilárdságát. A kétségek és a kihívások közepette ne vedd le szemed Istentől, minden erő forrásáról, mert ő hűséges.

Szent Pál, amikor erről ír, a bencés élet lényegét fogalmazza meg, ezt a mottót adva minden szerzetesnek és különösen is az apátnak: béke, shalom, pax. Keményen fogalmaz Pál, amikor arról ír, hogy ez a béke, a magától Istentől eredő béke felülmúl minden értelmet. Szent Pál nem arról a békéről beszél, amely egyszerűen csak a konfliktusnak vagy a nézetkülönbségnek a hiánya. Szent Pál arról szól, hogy mindent meg kell tenni azért, hogy a béke átjárja és megerősítse a testünket, az értelmünket és a lelkünket. Ez a bibliai értelemben vett béke. És az apát feladata pontosan ennek a békének a szolgálata a monostorban. A béke Isten ajándéka, amelyet ingyenesen kapunk a keresztségben és a szerzetesi fogadalomtételkor. De ez a béke megerősítésre, gondozásra,

táplálásra szorul a közösségben, elsősorban az apát szolgálatával, de minden szerzetes révén is. A vitákat fel kell tudni oldani, a függetlenséget át kell tudnunk formálni egymásra való ráhagyatkozássá. A kedvességnek, a tapintatnak, az együttérzésnek, a megbocsátásnak, a türelemnek és a testvéri szeretetnek mind az a közös célja, hogy a közösségben létre jöhessen a béke. Ha ez a béke elevenen munkál a közösségben, akkor az ki is fog áradni mindenkire, aki csak ellátogat az imádságnak és a csendnek erre a különleges helyére, ahová annyian eljönnek, hogy megerősödjenek léleekben. Sosem adhatjuk fel, hogy ez a békére való törekvésünk ne legyen közösségi és személyes növekedésünk középpontja. Ha béke uralkodik az imádságnak ezen a helyén, akkor a legnagyobb ajándékot adhatjátok azoknak, akik veletek tartanak az úton: a békét adhatjátok tovább az iskolában, a vendégek fogadásakor, és ebben a nagyszerű templomban.

János evangélista arról beszél, hogy Jézus azért imádkozik Istenhez, hogy nekünk részünk legyen az ő dicsőségében. Amikor erre a szóra gondolunk: dicsőség, olyan dolgok jutnak eszünkbe, mint a csillogás, a nagyság, a kiválóság, a felmagasztalás. Az írásokban azonban a dicsőség más. Mélyebb és személyesebb. Emlékezzünk csak Jézusnak a feltámadás után mondott szavaira: „Hát nem ezeket kellett elszenvednie Krisztusnak, hogy bemehessen dicsőségébe?” (Luk 24,26) A Biblia szerint a dicsőség lényegesen különbözik a kiválóságtól. Jézus tanúsága szerint a dicsőség nem más, mint egy út, egy zarándoklat, egy olyan ösvény, amely az élet megannyi szenvedésén keresztül vezet. A türelemmel, odafigyeléssel, együttérzéssel, megbocsátással és önátadással végig járt élet útja, amely elvezet a teljes és végső, ajándékként megélt dicsőségre. Valójában ez húsvét szent titka: a szenvedésen keresztül gyógyuláshoz, az áldozaton keresztül az élet és az áldás eddig soha nem látott valóságához; s végső soron a halálunkon át az örök életre eljutni. Így lehet életünk mások számára is a megváltás eszköze, akár a szolgálatunk munkaterületein, de kiváltképp a szerzetesi közösségben egymás számára.

Kedves Cirill főapát, te most az előtt a kihívás és munka előtt állsz, hogy közösségedet és annak minden tagját végig vezesd a húsvét szent titkának ösvényén. Főapátként, számos felelősséged közepette, neked magadnak is át kell élned ezt a titkot. Vigaszod és erősséged az lesz, hogy tudod: Jézus már kitaposta előttünk ezt az utat. Ő a mi üdvösségünk szerzője és beteljesítője. Amikor Szent Benedek azt köti a szívünkre, hogy „Krisztusnak semmit elébe ne tegyünk”, valójában arra int és buzdít minket, hogy tartsunk ki hittel a húsvét ösvényén, amely az örök életre vezet. Hiszen azért jöttünk a monostorba, hogy meghaljunk önmagunknak, és így teljesen Krisztusnak és a másikért tudjunk élni. Saját életed példája fogja leginkább bátorítani testvéreidet, hogy miként vezet húsvét titka a dicsőségbe. Az apáti áldással, amelyben ma részesülsz, az Egyház adja áldását erre a szolgálatodra. Ahogy a Szentlélekre figyelsz, amint hagyod, hogy Isten igéje vezessen, megérzed majd, hogy ez az áldás kíséri mindazokat, akik hűséggel kitartanak Krisztus követésében. Legyen hát Isten ereje a te erősséged is, hogy apáti szolgálatod gyümölcsöt hozzon, és így az áldás kiáradjon erre a közösségre, a rád bízottakra és Magyarország egész népére.

Életünk

Megnyílt a Pannonhalmi Apátsági Galéria

2018. március 28-án, nagyszerdán mutatkozott be a Pannonhalmi Apátsági Galéria átalakított és megújult kiállítótere a városközpontban, az egykori apátsági major épületében. Az épület északi szárnyában az egykori istállóból kialakított rendezvényterem kapott féléves átalakítási munkálatok után új szerepkört. A város főteréről nyíló Pausa Apátsági Kávéház közvetlen szomszédságában található kiállítótér nagyszerdától kezdve évente több tárlatnak ad majd otthont. Az első kiállítás, amely helyet kapott benne, Hölvényi Kristóf fotográfus *Két világ közt – menekülsorsok itthon és a Közel-Keleten* című fotótárlata.

A pannonhalmi öregdiák fotográfus, Hölvényi Kristóf 2015 óta közelről követi a menekültválságot, amellet, hogy hazánkban és tágabb térségünkben is dokumentálta a menekültek viszontagságos útját. Hölvényi Kristóf arab szakon végzett az ELTE-n, és több mint fél évig a Közel-Keleten folytatta munkáját, hogy felmutathassa azon tömegek sorát is, akik szülőföldjük közelében várják, hogy mit hoz számukra a jövő.

A tárlatot, amelynek kutára Virágvölgyi István, Hardi Titusz atya nyitotta meg. Virágvölgyi István így ír a kiállításról: *Mint minden hasonlóan komplex kérdés, a menekültválság is számos, a hagyományokhoz hasonlóan egymásra épülő jelenségre tehető hordoz magában. Hölvényi Kristóf képei ezek közül egy legtöbbünk*

számára ismeretlen terepre kalauzsolnak el bennünket. Ugyanis Hölvényi, aki éppen pannonhalmi diákként ismerte és szerette meg az arab nyelvet, nem állt meg Európa határainál, amikor a menekültválságot vizsgálta. Fél éven át Libanonban, Jordániában és Irakban fényképezett, hiszen ezekben az országokban él a közel-keleti menekültek túlnyomó többsége.

A dokumentarista fotográfia eszköztárához szorosan hozzátartozik a testközelség, amely nem engedi meg, hogy a távolból, elméleti síkon alakítsa ki a fotográfus vé-

leményét egy témáról, ez a közelség pedig a képek egyik legnagyobb erénye. A képsorokon a már-már unalomig ismételt kietlen mezőkön átvágó és a Keleti pályaudvaron várakozó embertömegek mellett felbukkan az arab kislányt a vonatról lesegítő horvát kalauz, a libanoni bizonyítványosztón szelfiző lányok csoportja, az útszéli babaárus Irakban, vagy éppen a menekülteknek szervezett fodrásztanfolyam egymáson gyakorlatozó tanonc-serege is. Ugyanakkor Hölvényi kamerája érzékeny azokra a pillanatokra is, amikor a levegőben érezhető a feszültség a macedón–görög határon veszteglő menekültek és a rohamrendőrök között, de ott van és fotóz a menekültügyi eljárás végéig tartó semmittevés hosszúra nyúló pillanatainál is.

Azaz megpróbálja velünk őszintén megosztani tapasztalatait, amelyeket nyitott szívvel-lélekkel és persze nyitott szemmel járva szerzett, s nem egy előre elhatározott, előítéleteken alapuló narratíva felé terel minket. Ugyanakkor a fotográfia is csupán a valóság egy, a fotográfus által kiemelt szeletét tudja visszaadni

Életünk

számunkra. Ezért fontos tudatában lennünk, hogy a menekültválság problémahalmazának hagymahéjai közül eggyel többet megismerve továbbra is a mi közös feladatunk marad, hogy ezzel a nagy feladattal kezdjünk valamit. A képzeletbeli hagyma külső és legbelső héja azaz a menekültválság globális és emberi szintje között feszülő ellentétet pedig jól példázzák Ferenc pápa szavai, amely szerint a menekültekkel szembeni féltel ugyan érthető, de nem szabad, hogy ez irányítson bennünket döntéseinkben.

Hölvényi Kristóf fotókiállítása 2018. augusztus 26-ig várja az Pannonhalmi Apátsági Galériába látogató vendégeket.

Kibékülés – időszaki tárlat a főmonostorban

Évtizedes hagyomány, hogy Szent Benedek tavaszi ünnepének (március 21.) táján időszaki kiállítás nyílik a főkönyvtár épületének alsó szintjén található Főmonostori Kiállítóterben. 2018-ban a tárlat a főapátság kulturális évadának témáját, a Kibékülés kérdését járja körül. Kortárs képzőművészeti alkotások segítségével kibékülés-történeteket mutat be Pannonhalmi elmúlt negyedszázadából, felidéri az egykori és mai jóvőképeket. Látunk videó-interjúkat, személyes vallomásokot a jövőképek változásáról. Szerzeteskezek Esterházy Marcell képein, imádságszövegek a főapátság elmúlt 27 évéből, a bazilika ónix körablaka Nemes Csaba festményén. A kiállítás kurátora Mélyi József. A tárlat alkotói: Erhardt Miklós, Esterházy Marcell, Imre Mariann, Nemes Csaba, Szász Lilla.

A kortárs képzőművészeti alkotásokhoz általában ritkán kapcsolódik a kibékülés fogalma; jelentésmezőikben gyakrabban jelennek meg a társadalmi problémák, az intézménykritika, a disztópiák jelenvalóságának vagy a kommunikáció lehetetlenségének kérdései. A kortárs művészet inkább rámutat, mint felold, inkább élez, mint békül. A két irány mégsem zárja ki egymást: az éles kérdésekből kiinduló párbeszéd megbékélő válaszokhoz is vezethet.

A pannonhalmi közösség kortárs képzőművészeket bízott meg azzal, hogy a kibékülés fogalmából kiindulva kérdéseket tegyenek fel, és újabb jelentésmezőket nyissanak meg. A külső tekintet egyszerre irányult kifelé és befelé, a közösség életére és az egyes alkotók személyes történeteire. A kiállítás tükröt tart a közösség múltja és jelene elé, felmutatja a folyamatosan változó jövőképeket – a kérdések nyomán nemcsak a kibékülés fogalmának mai jelentéslehetőségei bontakoznak ki, de a szavakból és gesztusokból kirajzolódik az apátság elmúlt negyedszázadának története

is. A válaszokra váró nyitott művek és az interjúk nyomán áttetszővé, s talán átjárhatóvá is válnak a templomi teret és a kortárs művészet terét elválasztó falak – írja Mélyi József, a kiállítás kurátora.

A mai magyar egyházi kultúra meglehetősen ritkán, vagy csak kitüntetett helyeken lép párbeszédbe a kortárs kultúrával. A kortárs alkotóművészek pannonhalmi felkérése maga is egyfajta kibékülés-történet, nem a hely és az alkotók, hanem az egyház és a mai magyar képzőművészet kulturális tere között. A témaválasztással kapcsolatban így ír Konrád atya, a kiállítást rendező Kulturális Iroda vezetője: *A Biblia elbeszélése szerint az ellenségeskedés egyidős az emberiséggel. A paradicsomban kezdődött, az idők kezdetén, az ember bizalmatlanságának szaktító tetteivel. Már a kezdeteknél szakadék nyílt a teremtett világ és az ember, az ember és az ember, a Teremtő és az ember között. Ám ott, a történelem előtti múltban nemcsak a teremtés szereplőinek kiengesztelhetetlen szembenállása fogant meg, hanem megkezdődött a békítés cselekedete is. Ellentétben az ellenségeskedéssel ennek kezdeményezője a Teremtő, aki bőrruhát varrt Ádámnak, megkülönböztető, védő jelet készített Káinnak.*

A teremtéstörténet nem más, mint a jelen keserű tapasztalatának visszavetítő magyarázata a múltba. Egyszersmind hitvallás arról, hogy ha a kibékülés elkezdődött a történelem kezdetén, akkor ma is lehetséges. Sőt ma is történik: ugyanaz műveli, aki a kezdetek kezdetén. „Ő a mi békességünk, aki az ellenségeskedést megszüntette” – éneklí a bencés közösség a zsolozsmában. Ám húzódik-e valódi hit, valódi tapasztalat a sokszor énekelt szentírási mondat (Ef 2,14) mögött?

A tárlat 2018. november 11-ig tekinthető meg a Főmonostori Kiállítóterben.

Életünk

1ben a 27

Hogyan készültünk a főapátválasztásra?

1. (2016)

A legutóbbi, 2015-ös vizitáció összefoglaló jelentésében a vizitátorok azt ajánlották Asztrik főapát úrnak, hogy a választás előtt kb. egy évvel indítson el egy előkészítő folyamatot, és ennek szervezéséhez bízson meg néhány szerzetest a közösségből.

Első lépésben, miután főapát úr létrehozta a bizottságot, a közösség minden tagját megszólítottuk, hogy jelölje meg a szerinte fontos témákat, kérdéseket, amelyekről közösen kellene gondolkodnunk. A beérkezett javaslatok alakították a közös munka irányát.

2. (2017. tél)

A szokásos rendi lelkigyakorlatunk nem egy külső előadóval, hanem úgymond „magunknak-magunkról” formában zajlott.

A három lelkigyakorlatos nap formájával kapcsolatban az alábbi igényeinket fogalmaztuk meg:

- nyílt kommunikáció legyen
- kerüljük el a személyeskedést és egymásra mutogatást
- legyenek bensőséges liturgiák
- legyenek megosztások, személyes találkozások
- határozzuk meg a külső moderátor szerepét (mit kérünk tőle? mit ne tegyen?)

Tehát felmerült, hogy egy külső moderátor, facilitátor kísérje ezt a folyamatot. Néhányunk idegenkedésétől eltekintve a többség szükségesnek érezte a külső szakember bevonását, hogy hatékonyan, jó eszközökkel, objektív vezetéssel teljenek el ezek a közös munkával töltött napok. Néhányan egy gimnáziumi tanári tréningről ismerték Fedor Istvánt, akit meghívtunk egy előzetes ismerkedő alkalomra. Ekkor a négy témát az ő segítségével „forgószínpad”-szerűen dolgoztuk fel: négy asztalnál egy-egy témáról lehetett beszélgetni, és szakaszonként mindenki továbblépett a következő asztalhoz. Ez a módszer egyrészt segítette a négy téma elmélyítését, másrészt mintegy próba volt a Fedor Istvánnal való együttműködésre, módszerének megismerésére. Ezen alkalom végén a közösség egyöntetűen elfogadta őt, és felkérte az egész előttünk álló folyamat kísérésére.

Nehéz volt meghatározni ennek a „lelkigyakorlatnak” a műfaját: nem hagyományos lelkigyakorlat, de nem is káptalangyű-

lés vagy döntéshozó fórum volt. Az ügyek mellett a spirituális nyitottság kiemelése vált fontossá: a testvér véleményén keresztül is megszólíthat az Úr. Az egyes témák után ajánlásokat akartunk megfogalmazni a jövőre vonatkozóan, felelősökkel együtt, hogy ne pontszerű esemény legyen, hanem egy folyamatot indítson el.

Célunk az volt, hogy a Szentlélekre hallgatva találjuk meg a jövő útját, időt és teret hagyva a csendre is. Ezért a napirendbe közös csendes félórát is tettünk a napközi imaóra előtt a bazilikában.

A beszélgetések hangvételét úgy akartuk alakítani, hogy minden fontos kérdésről lehessen beszélni, akár kritikusan is. Nem ügyeket kívánunk megoldani. Nem szerettük volna, hogy a megszólalások személyeskedésbe forduljanak.

Végül e lelkigyakorlatos napokon a jövőkép, küldetésnyilatkozatunk és a vezetés témáit jártuk be. Zárásként pedig az előttünk álló évre gyűjtöttük össze a tennivalóinkat, és kitűztünk a nagyhéten, a nyáron és ősszel 2-2 védett napot közösségi munkára. Feladatul kaptuk azt is, hogy más közösségek jó gyakorlatait is gyűjtsük, amelyekből aztán építközhetünk a továbbiakban.

3. (2017. tavasz)

Ezekre a napokra Istvánnal együtt készült a bizottság, egy-egy témagazda bevonásával. A napok intenzíven teltek sokféle módszerrel: páros, ill. kiscsoportos megbeszélések, majd ezek plenáris ismertetése. Ún. akvárium-beszélgetések, amikor a kör közepére helyezett 6-8 székbe bárki beülhet, és a témáról beszélgethet a bent ülőkkel, míg a kör szélén lévők csak megfigyelők. Ez a forma egy jól szabályozott, elmélyülő, közös gondolkodást eredményezett. Emellett voltak plenáris megbeszélések is. Amikor a közösség előtti véleménynyilvánításra, szavazásra került sor, új formákat használtunk: pl. a teremben egy vonal mint skála mentén álltunk fel, és ki-ki a választott pozíciójával fejezhette ki, mennyire ért egyet, vagy

Életünk

nem az adott döntéssel. Ez látványosan mutatta a közösség véleményét, ugyanakkor a szavazás igen-nem dichotómiája helyett egy sokfokozatú skálán jelezhetjük véleményünket. Alkalmat teremtettünk olyan beszélgetésekre is, amelyek a bizalom erősítését segítették: mindenki választott egy társat, és az egy óras találkozásokra a következő témákat javasoltuk:

- Miért kerültünk épp mi össze?
- Mi az, ami távol tart tőled?
- Mi az, amit értékelek benned?
- Miben tudnék neked / tudnál nekem segíteni?
- Miről kell még beszélünk?

Számomra erős gyakorlat volt az is, amikor az apát hatféle szerepét gyűjtöttük össze, és egy középre helyezett üres székben (az apát szerepéből) induló sugarak mentén ülő kiscsoportok gondolkodtak az egyes szerepek elvárásain, ideális megvalósításain. Ekkor jött a fordulat: István kérte, hogy ezek után mi, a közösség tagjai is foglalkozzunk meg, mi mivel tudjuk az apátot segíteni ezen szerepek jobb megvalósításában?

4. (2017. nyár)

Az elmúlt 27 év – Asztrik főapát úr szolgálati ideje – végigtekintésére a következő formát használtuk: a termen végigfektetett kötél volt az „idővonal”, amely mentén végigvonultunk egyre nagyobb csoportban; ki-ki ott csatlakozott, amikor a szerzetesközösségbe érkezett. Minden nevezetes évnél három témáról beszélgettek az akkor már jelenlevők:

- Hogyan működöttünk akkor, milyenek voltunk?
- Egy szlogen, amely jellemzi az időszakot
- Sebek, büszkeségek, örömek

5. (2017. ősz)

Két külföldi bencés apátot hívtunk meg, akik már letették szolgálatukat, hogy kikérdezzük saját tapasztalataikról, vezetési stílusukról, ill. egy pszichiáter családapát is felkértünk egy előadásra, beszélgetésre a mai apakép kérdéseiről. Fontos téma volt a külső kommunikáció (civil munkatársaink és a média felé) kialakítása és a közösség titoktartási kódexének kidolgozása.

Közös alkalmainkat egy-egy felkért szerzetes személyes imádsága zárta le. Komoly gondot okozott, hogy miként vonjuk be azokat, akik idegenkedtek ettől a munkamódszertől, akik távol maradtak ezen közösségi alkalmakról. A vizitátorok ajánlása azt fogalmazta meg, hogy próbáljunk mindenkit bevonni, ill. ha valaki végül távol akar maradni az előkészítő folyamattól, akkor pedig arra kérjük, hogy a választásról is mondjon le. Ennek egyértelmű megfogalmazását megkapta minden testvér, és ennek köszönhetően az őszi két napra be tudtuk vonni őket a közös gondolkodásba. Egy kérdőív összeállításával az volt a célunk, hogy azok véleménye is közkinccsé váljon, akik csendesebbek a közös alkalmakon, így gondolataikat nem ismertük meg. A kérdőív a következő kérdések mentén szólított meg mindenkit:

Mi az,

- amit jónak tartasz, és szeretnéd, ha folytatnánk az elmúlt időszakból?
- ami nem tetszett vagy negatív emlékként él benned?
- ami hiányzott, ami jó lett volna, ha megtörténik?
- amit erősségének / gyengeségének látsz?

Nevezz meg néhány társadalmi igényt, amire a közösségünknek most vagy a jövőben válaszolnia kellene!

Mivel a pannonhalmi főapát egyben a

kongregáció prézese is, ezért a független házak közösségeit is megszólítottuk, hogy mondják el, hogyan gondolkodnak a prézes apát hivataláról, milyen várakozások és kérések fogalmazódnak meg bennük, és miképpen tudják majd az új prézes munkáját segíteni.

Az őszi alkalmon végül közösen kialakítottuk a választás előtti hét intenzív programját: ún. nominálás ('jelölés'), csendes lelkigyakorlat, választás. Az egyes programelemek részletes kidolgozását 4-6 fős műhelyek vállalták, és valóban kreatívan, megbeszélések során és a közösséget tájékoztatva születtek meg.

6. (2018. január)

A nominálás formáját a Szociális Testvérek Társaságának gyakorlatából halottuk és alkalmaztuk saját körülményeinkre. Az eljárás célja, hogy konkrét neveket tárjunk fel, még minden elköteleződés nélkül, hogy megismerhesük azoknak a testvéreknek a személyesebb véleményét jövőnkéről és az apáti szolgálatról, akik ott lehetnek a fejünkben, mint jelöltek.

Mindenki legfeljebb 3 személyt nominálhatott, és egy zárt borítékban leírhatta neki, hogy

- miben látja alkalmasnak, és
- mivel kapcsolatban vannak aggodalmai a nominálttal kapcsolatban.

A közösség ezután annyit tudott meg, hogy kik kapták a legtöbb szavazatot. Ők másnapra prezentációval készültek. Ehhez iránymutatásul kifejezetten ajánlottuk, hogy a jelöltek térjenek ki azokra a szempontokra (pozitívra és negatívra egyaránt), amelyeket számukra a nominálási lapokra írtak, és ezt igen őszintén meg is tették. Ezzel lehetőség nyílt arra, hogy a nap második felében a közösség is őszintén reflektálhasson

Életünk

minden személyre. Ezt a már fentebb említett akvárium-beszélgetés módszerével tettük a következő kérdések mentén:

- Mi ragadott meg az illető jelölt délelőtti prezentációjában?
- Miért lenne ő jó főapátunk?
- Mi az, amiből többet / kevesebbet szeretnénk?

A jelölt ennek a beszélgetésnek csak megfigyelője lehetett, közben nem beszélhetett, csak a végén reflektálhatott a hallottakra.

Gazdag nap volt ez, ahol a közösségben első alkalommal beszéltünk nyíltan és őszintén konkrét személyekről – értékelve őket, de a hiányosságokat sem elhallgatva. Mindannyian az-

zal az érzéssel álltunk fel, hogy nem sebeztek meg egymást, ezután is tudunk egymás szemébe nézni. Fedor István moderálójának szerepe ez alkalommal is nagyon fontos volt.

Ezt követően már aznap este elkezdődött a csendes lelkipályakör, hogy többet már nem beszélgetve, hanem Isten színe előtt csendben érzünk meg a választásra. Mustó Péter jezsuita atya bevezetésével és Lukács János SJ gondolataival kísérve napi több óra csendes jelenlétben, figyelemben imádkoztunk bazilikánk szentélyében. A záró reflexiók körben többen megvallottuk, hogy erős közösségi és spirituális tapasztalat volt ez számunkra, idősnek és fiatalnak egyaránt. Így érkezünk el a választás napjára.

Ákos atya, Iván testvér, Hugó atya

Világot lát(t)unk

Pannonhalma–Karácsfalva/Párhuzamos–Közös utak

Dicsőség Jézus Krisztusnak! – Laudetur Jesus Christus!

Horváth Tamás prefektus már sok év óta szervezi sikeresen a karácsfalvi görögkatolikus líceummal formálódó testvériskolai kapcsolatot. Kétévente a bencés diákok Kárpátaljára utaznak megismerni a határon túli diákok iskolai életét és a csodálatos természeti környezetet. A sok közös program az országhatár két oldalán kellőképpen forrasztja a kötődést a diákok és a tanárok között. Az előzetes programtervezetre 45 diák jelentkezett a 7–11. évfolyamig. Voltak, aki már harmadszor voltak kint a karácsfalviaknál.

A máriapócsi nemzeti kegyhely, a nyírbátori templomok látogatása a határ innenső oldalán adta meg a kirándulás kezdeti lendületét és lelkiületét. A napjainkban liturgikus helyként használt középkori templomok, a nemzeti emlékhelyek és a múlt homályában merülő templomromok egyaránt nagy hatással voltak rájuk.

A kiutazó közösség tagjai gyorsan bekapcsolódtak a testvériskola mindennapjaiba, a liturgiákba, hamarosan otthonosan mozogtunk az iskolai kápolnájában, a főlépcsőházban, a tornacsarnokban és diákétkezőben is. Bár a focimeccsen a házigazdák voltak sikeresebbek, a kosárban szépítettünk. A közös lány-fiú meccs már csak örömjáték volt. A kollégiumon belüli uszoda és szauna azonban rámutatott Pannonhalma hiányosságaira. No és a fájó pont, hogy lányok sincsenek nálunk...

Munkács és Huszt vára, Zrínyi Ilona és fia, II. Rákóczi Ferenc emlékhelyeinek meglátogatásával egy-egy élő történelemórán vehettünk részt. Beregszászon a magyar drámaszínházban nagyszerű előadás részesei lehettünk. A helyi múzeumban magyarként magyar emlékek között otthon érezhettük magunkat. A Vereckei-hágónál és a Borzsa havasoknál ködbe burkolózva kerestük helyünket a nagyvilágban. Ég és föld között lebegve gyalogosan indítottunk csúcstámadást a hegygerincekre.

Őszintén ajánlom minden diákunknak, hogy pannonhalmi éve alatt legalább egyszer vegyen részt a karácsfalvi kirándulások egyikén!

Dicsőség mindörökké! – In aeternum! Amen.

Kapovits István prefektus

Fejlődési pályán

Zuhanyzóból stúdió

Valójában most fejeződött be a Díszterem. Összeállt végre a megálmodott kulturális blokk: fent – a régi fotólabor, a „tesitanári” helyén – létrejött a Gimnáziumi Galéria, lent pedig – ahol a régi zuhanyzó volt – most adtuk át a Stúdiót. A kettő közt a Díszterem. Képző-, zene-, film-, színművészet egy térben – maga a Gesamtkunstwerk.

Öt helyiség van itt az új, kivizöld folyosón: egy informatikai kiszolgáló helyiség (szakiknak: Rack), maga a Stúdió, aztán a Feljátszó, egy gyakorló és egy raktárhelyiség.

A Stúdió hangfelvétel készítésére alkalmas felszerelést és akusztikai faburkolatot kapott. Itt lehet majd lemezfelvételt

készíteni, péntek esti előadásokat felvenni, akár streamelni, de helyi felvételeket is készíthetünk.

Egy ablak néz innen a szomszédos, ún. Feljátszó helyiségre. Játsszik Charlie Parker, szemben ül a hangmérnök, fejhallgatóval a fején, rázza, és elégedetten rögzíti. Idekerült az egyik pianínónk. Lesznek itt zeneórák, de gyakorolni is lehet majd, nemcsak zongorán.

Mellette a Gyakorló terem. Ugyanolyan, mint a Feljátszó, csak nincs közvetlen ablaka a stúdióra, emiatt más a neve. Mindkét helyiség művészöltözőként is szolgál koncertek esetén. Hölgyek jobbra, urak balra, a filharmónia átköltözik az osztálytermeiből. Merthogy közvetlen

összeköttetésben van a Díszterem színpadával a művészbejárón keresztül.

Végül a folyosó végén, valahol a legutolsó zuhanyzók körül, van még egy nagyobb helyiség, az már nem kapott akusztikai burkolatot. Raktár volna, de tárgyalóhoz is elegáns parketta borítja. Ja, és mindegyik helyiségnek kártyás zárja van, amit majd az arra illetékesek tudnak kinyitni.

Küldetésnyilatkozatunk öt pillére közül egyik a művészet. Az infrastruktúrát megteremtettük hozzá, most már csak be kell lakni.

Barcza István igazgatóhelyettes

Életünk

Kibékülés 2018 – Ajánlók

Bencés hétvége – 2018. április 20–22.

A pannonhalmi bencés közösség napjai három közös imádság, eucharisztia, egyéni Szentírás-olvasás, munka és közös étkezések köre szerveződnek. Ez a hétvége jó alkalom, hogy ezt a ritmust közösségünkhöz csatlakozva vendégeink is kipróbálják. Programunkat 18–35 éves férfiaknak ajánljuk, akik mindennapi életünkbe bepillantva szeretnének megújulni, és inspirációt nyerni saját életük alakításához.

Szerzetesfutás – 2018. április 28.

Mit csinál egy bencés? Imádkozik, tanít, gyóntat, lelkivezet, olvas, dolgozik. És fut. Mert a lélek mellett a test is fontos. Meg a példamutatás. És az élmény. Mert jó együtt valami olyant csinálni, ami túl van a megszokott egyházi kereteken.

Mert szép üzenete van. – Szerzetesfutás április 28-án Bakonybél és Pannonhalma között, 50 km távolságon, 800 m szintemelkedéssel. Immár másodszor. Tavaly velünk futott Titusz, Albin, Henrik, Konrád, Márton, Fülöp Pannonhalmáról, plusz a bakonybéli szerzetesek is egy kicsit. Idén még többen. És velünk tart Polgár Pál, Sperka Tamás ultraterepfutó (172 km a Mont Blanc körül) és Szabó Judit, aki a Dolomitokban tavaly teljesített 330 kilométert terepen.

Nyáresti orgonahangversenyek – 2018. június 19. 17:00

A koncertsorozat mottója: kibékülés a zenében. Izgalmas lesz szembesülni azal, hogy modern zeneszerzők melyik elődjük nevét tartották érdemesnek továbbörökíteni az utókor számára, ilyen

módon mintegy zenei hitelesítést adva nekik. A sorozatban három nagy múltú egyházzenei központ művészeinek látásmódját ismerhetjük meg. Elsőként Deák László, az Országúti Ferencesek orgonistája keresi a párbeszédet a zenei korszakok között.

Papi fitness lelkigyakorlat – 2018. június 26–29.

Sok egyházi emberben: papban és lelkipásztorban él a vágy, hogy lépést tegyen az egészséges életmód irányába. Ahogy a lelki életben, úgy a testtudatosságban sem könnyű megtenni az első lépést, vagy éppen kitartani az elkezdett változásban. A lelkigyakorlat kezdőknek és haladóknak szeretne segíteni ebben. Vezeti Konrád atya és Wein Krisztina gyógytornász.

Dejcsics Konrád OSB kulturális igazgató

KIBÉKÜLÉS2018
Pannonhalmi Főapátság

Rendes mester

Beszélgetés Hortobágyi T. Cirill főapáttal

Cirill atya, a monostor nyolcvanhetedik apátjaként kezd meg most a szolgálatodat. Mit jelent neked ebben a pillanatban a múlttal való megbékélés, amelyet 2018-ban Asztrik atya nyomán az apátsági kulturális évad témájául is választottunk?

A múlttal való kiengesztelődés, megbékélés folyamatos munka és feladat. Amikor Pannonhalmára érkeztem, éreztem, hogy a múltam többé nincs a kezemben, a körülményeket sem én teremtettem. Ebben a helyzetben azt kellett felismernem, hogy a szabadságom abban gyökerezhet meg, ahogy a nekem rendelt helyzethez viszonyulok. Láttam, hogy ennek a monostornak a múltja mennyire túlnő rajtam. Elemi kérdésként merült fel bennem, hogy mit kezdek vele. A múlttal többnyire nem egyetérteni, hanem megbékélni kell. Gondolok itt arra, hogy az ötvenes években a rendtársainkat beszervezték, de arra is, hogy mi egy birtokos rend voltunk 60.000 katasztrális hold birtokkal. Örököltük a nagybirtokos rend és a környező települések közti feszültséget is. Véleményem szerint a múlttal való megbékélés elsősorban elengedést jelent. Ahhoz, hogy pozitívan tekinthessünk a jövőbe, el kell engednünk azt, ami rossz volt benne.

Asztrik főapát úr markáns, teljessé váló élete és hagyatéka után be kell lépned egy olyan szerepbe, amely azt várja, hogy megváltoztasd az életedet. És Te az életutadban még nem azon a ponton vagy, hogy összegezz és lezárj...

Nem hiszem, hogy nekem új módon kell definiálnom a dolgokat, hiszen 1987 óta főapáti tanácsstag vagyok, 1991 óta meg helyettes főapát úrnak. A legtöbb kérdésben itt szerves átmenet van, nem pedig radikális változás. Ugyanakkor

mégiscsak van bennem egy csomó új, kavargó érzés, többek között a félelem is. Elsősorban azért, mert én eddig minden kérdésben második számú vezető voltam. Ha valami igazán élesre fordult, akkor azt tudtam mondani, hogy egygyel följobb. Azzal a biztonsággal rendelkeztem, hogy tudtam, nem az én nyakamon szorul a hurok. Kicsit felelőtlenebbül mondhatom el a véleményemet abban a tudatban, hogy a végső felelősséget valaki más viseli. Nyilvánvaló, hogy ez most meg fog változni. Asztrik főapát úrnak nagyon gazdag személyisége van, püspökmúlttal rendelkezik, a 27 év rengeteg kapcsolata, a sok társadalmi szerepvállalás olyan imázst és elfogadottságot teremtett számára, amely a rend számára felbecsülhetetlen. Egy második ember soha sincs, és nem is lehet abban a helyzetben, hogy a nagy kérdéseknek, problémáknak ő legyen a megtestesítője a világ felé. Úgy érzem, hogy abban leszek más, hogy az első pillanattól kezdve Pannonhalmára imázsát a közösségen keresztül igyekszem alakítani. Ezt a szerepet nem egy embernek, a főapátnak, hanem a közösség egészének kell elvállalnia. Az elismerés és tisztelet is a közösség egészének jár, nemcsak a főapátnak. Tőlem nem is várhatja senki azt, amit Asztrik főapát úrtól, aki a püspöki kar titkáráként, nagyon komoly kapcsolatrendszerrel jött vissza Pannonhalmára. Őrá úgy nézhetek, hogy ő Pannonhalmára. Rám nem fognak így nézni, de ezt én nem is szeretném. Sokkal inkább arra gondolok, hogy Pannonhalmát azok a rendtársak és azok a világi munkatársak képviselik és töltik meg tartalommal, akik az apátság különböző munkaterületein helyt állnak a mindennapokban. Ezért úgy tervezem, hogy amikor nyilatkozni kell, vagy be kell mutatni az apátság egyik egységét, akkor mindig az adott területek felelőseivel együtt

állunk a világ elé. Ha a gazdaságról beszélünk, akkor az a rendtárs és az a civil munkatárs szólaljon meg, aki a gazdaságban dolgozik, ha pedig az iskoláról, a kultúráról, a lelkipásztori szolgálatunkról van szó, akkor azoknak a területeknek a vezetői mondják el a véleményüket. Én többek között ebben látom Pannonhalmára jövőbe mutató szerepét is. Azon élcelődtünk a minap, hogy a főapáti hivatal nemrégén kapott egy köteg füzetet A katolikus egyház Magyarországon címmel. Ha az ember belelapoz a kiadványba, azt látja, hogy az egyházmegyéket csupán a püspökök portréi és címei képviselik. Eszerint ők a katolikus egyház Magyarországon! Természetes, hogy egy

Rendes mester

szerzetesközösség a monostorról, a saját házáról, a szolgálatáról nem így gondolkodik. Mi úgy gondolkodunk, hogy mi közösség vagyunk, és együtt képviseljük az egészet. Egy arc sohasem állhat érvényesen a közösség helyett. Azt is mondhatnám, hogy Pannonhalma imázsa a közösség maga. Úgy gondolom, hogy ez egyfajta üzenet is magunkról. Ez a szemléletváltás nem pusztán személyes elhatározás. A mostani főapátválasztóknak kb. 50%-a nem vett még részt az előző választáson. A közösség egy része kicserélődött, van egy új, nálam fiatalabb, komoly generáció, amelynek jelenléte szervessé és természetessé teszi ezeket a változásokat.

Mondhatjuk, hogy a politikai fordulattal Asztrik főapát úr előtt egy világosan látható kihívás állt. Ugyanakkor a társadalomban lenni, az mindig ugyanolyan kihívás. Lehet, hogy most éppen nem látszik ilyen nyilvánvalóan a változás, mégis most születik az új kihívás, az új társadalmi-politikai helyzet közöttünk.

Benne vagyunk, és nem látunk ki belőle annyira, mint 1991-ben kilátnunk. Ám azért ez a mostani helyzet is egyfajta állásfoglalást követel.

Nincsen könnyű helyzetünk ma. 1989 után volt egy reneszánsza az érdeklődésnek az egyházak iránt. Ezt alapvetően az a gondolat működtette, hogy az egyház rendelkezik valami olyan múltból hozott tudással, amely egy fölbomló szocialista-kommunista rendszer után a polgári társadalom kialakításában építő módon felhasználható. Sokan valamiféle vallási újjászületésben bíztak. De nem ez következett be. Ma kevesebben érdeklődnek az egyház iránt, és nem az egyháztól várják az eligazító szót. Ugyanakkor még mindig létezik egyfajta irreális múltkeresés, amely abból indul ki, hogy régen minden jobb volt, megvoltak a kitaposott utak, és ezek a társadalom tudatában valahogy az egyházhoz kötődtek. Én azt érzem néha, hogy nem lehet megfelelni a szerteágazó társadalmi elvárásoknak. Vannak tradicionalista tenden-

ciák, amelyek mind a liturgiában, mind az életmódban egy múltba révedő, megőrző egyházat szeretnének. Egyfajta „hagyományőrző egyesület” egyházban gondolkodnak. A másik oldalon nagyon sokan elvesztették azt a hitüket, hogy az egyház hozzá tud tenni az életükhöz. Ám akadnak olyanok is, például a volt diákjaink között, akik hisznek egy megújulásra képes egyházban, és éppen itt keresik a hit megélésének a mai útját. Tudják, hogy gyökerek nélkül nem lehet élni, de olyan tradícióra van szükségük, amelynek van a mában is élhető formája. Az egyház is keresi önmagát, és szerintem ebben kell nekünk megmaradni, ebben a keresésben. Jó könyveket adunk ki, a Bencés Kiadó komoly munkát vállal ezen a téren. Próbálunk szétnézni a polgári demokráciákban, figyeljük, hogy mi jelenik meg Nyugat-Európában. Keresünk, hogy hol tudunk fölkelteni érdeklődést, hol tudunk válaszokat adni napjaink égető kérdéseire. Számomra mindig az a tét – most ezt jól értsétek –, hogy tudjuk-e biztosítani azt a réteget, aki el tud-e tartani bennünket. Van-e a magyar társadalomban egy olyan széles társadalmi csoportréteg, akit mi megtalálunk, aki vevő ránk, és tudja értékelni azt, amit teszünk. Megtaláljuk-e azokat, akik majd idejártatják a gyerekeiket, akik majd veszik a Pannonhalmi Szemlét, a könyveinket, s akik majd eljönnek az Arcus Temporum Fesztiválra. Ők a mi támogatóink, és ez egy nehezen összefogható réteg. A nagy kihívás ma az, hogyan tudjuk ezeket az embereket megszólítani. A múltba révedőkhöz mi nem tudunk szólni, aki meg abszolút nem vár el semmit az egyháztól, az nehezen megszólítható. A fontos az, hogy képesek legyünk a nyitott, kultúrára fogékony, érdeklődő réteget megszólítani.

Rendes mester

A bencés közösségnek a hegy tetején milyen lehetőségei vannak azok irányába, akik kopogtatnak, de azt látják, hogy az egyház bezárta a kapuit?

Diákokkal is foglalkozom. Van két tizenkettedikes órám, ahol társadalomismeretet tanítok. Három témát igyekszünk körbejárni: a társadalomnak erkölcsi, gazdasági, politikai alapjait. A tizennyolc évesek olyanok, mint a társadalmunk, gyakran tele vannak klisékkel, sablonokkal, szólamokkal. Megpróbálnak leegyszerűsítve válaszolni az élet nagy kérdéseire. Mindannyiunk feladata, hogy megtanítsuk őket egy árnyaltabb gondolkodásra, amely több oldalról vizsgálja meg a problémákat. A leegyszerűsítés mindig kirekesztéshez vezet. Nekünk a párbeszédre kell megtanítanunk a fiatalokat. Számomra ez következik a mi hagyományainkból. Mi azzal tudunk leginkább szolgálni, akik mi vagyunk.

Létezik egy vertikális szétszakiottság is a társadalomban. A szegénységre, a peremre szorítottakra, menekültekre gondolok. A pannonhalmi szerzetesközösség hogyan

tud e tekintetben a békének vagy dialógusnak az eszköze lenni? A kulturális vagy szellemi hatások nem igazán jutnak be ebbe a közegbe, márpedig az evangélium nekik is, vagy éppen hogy nekik szól.

Mi értelmiségi életmódot élő emberek vagyunk, és ebben a közegben mozgunk igazán otthonosan. Ebből fakadóan kicsit mindig zavarban vagyunk, óvatoskodunk, amikor nem ebben a közegben mozgunk. Úgy érzem, ezen a téren nyitásra lenne szükségünk. Iván testvérral már harmadik éve járunk Baracsára, a börtönbe. Liturgiát végzünk, misét mondunk havonta egyszer. Az teljesen más közeg. Baracsára egy volt diákunk után mentem, fogvatartott volt. Úgy éreztem, hogy feladatunk van vele. Fontos, hogy ne csak akkor menjünk egy diákunk után, ha miniszter lesz, hanem akkor is nyúljunk utána, amikor bajba kerül. Kevesen tudják, hogy van Pannonhalmán két olyan ember, aki Baracsáról szabadult. Nekik mi teremtetünk itt, Pannonhalmán, egzisztenciát. Az egyik már második éve itt dolgozik nálunk a raktárban, Iván testvér kíséri. A másik egy cigány fiatalember, aki most szabadult ki, Iván szerzett neki egy albérlési lakást egyik alkalmazottunknál,

és munkahelyet. Győrött. Ő ott, a börtönben tért meg, azóta jár ide misére.

A gimnáziumban jó hagyományaink vannak e téren. Próbáljuk a Szent Márton-nap kapcsán érzékenyebbé tenni diákjainkat egy-egy társadalmi csoport irányában. A Szent Márton-évi kiállításunk, az Oszta 10x10 témája azt járta körül, hogy melyek azok a társadalmi csoportok, akiket ma Szent Márton megszólítana, vagy észrevenne, és megosztaná velük a köpenyét. Nekünk is ott kell lenni lennünk közöttük.

A gimnáziumnak olyan szempontból is szerepe van, hogy éppen ott történik visszacsatolás a társadalom részéről. Ott tudjuk megformálni azt a társadalmi szegmenst, amelyik a rendet támogatja majd, és képviseli a szellemi horizontunkat.

Úgy érzem, hogy az Alumni és a Bencés Diákszövetség nagyon fontos súlypontja kell, hogy legyen a mi munkánknak, hiszen ők adják a mi társadalmi bázisunkat. Ha csak az utóbbi éveknek a projektjeire gondolunk, láthatjuk, hogy milyen fontos az ő szerepük. Szükségünk van az ő fantáziájukra, támogatásukra. Közülük kerülnek ki az építőipari vállalkozóink, a tervezőink, partnereink. Emellett nagyon fontos az is, hogy a mi misszióinkat és küldetésünket a volt diákok tudnák sokszorozni. Ők tudnák jobban sugározni.

Rendes mester

A munkatársakkal való együttműködés a jövő kulcskérdése. A kérdés az, hogyan tudunk mi tulajdonosként ott lenni a világi munkatársak által felelősséggel vitt feladatok mögött. Hogy tudjuk kijelölni a kereteket, és biztosítani a működés spirituális tartalmait. A közös feladatvállalásnak nagyon sok terepe és formája lehetséges. Én bízom abban, hogy az elkövetkezőkben valami termékeny inspiráció indul meg a forprofit és a nonprofit egységeink között. Az apátság területén karnyújtásnyi távolságban vannak egymás mellett a vállalkozások a nonprofit, szociális, kulturális szférában. Remélem, hogy elindul egy olyan egymásra hatás, úgy nevezett tudástranszfer, amiben az egyik gazdagítja a másikat, például egy vállalkozási egység értékelni tudja a kulturális szolgáltatásokat, a pincemunkások eljönnek egy gimnáziumi kiállítás megnyitójára. Másfelől jó lenne az is, ha a nonprofit szférában kicsit több vállalkozási szellem, üzleti érzék lendülne működésbe. A vezetők között már most jól működik ez a „cserekapcsolat”. Jó lenne, ha a munkatársak szélesebb körében is meghonosodna ez a másikkra nyitott kíváncsiság.

Cirill atya, a bencés közösség számára nagyon fontos lett közgazdaságtan. Ezt itt Te fedezted fel.

Én már nem leszek igazán közgazdász. Amikor bekapcsolódtam az apátság gazdasági tevékenységébe úgy éreztem, hogy kellene még hozzátenni valamit. A Corvinus Egyetem jogelődjénél posztgraduális képzésen vettem részt vezetői szervezés szakon. Ez abban különbözik a mentálhigiénés alapú vezető képzésektől, hogy nem elsősorban pszichológiai oldalról közelít a szervezetekhez, hanem a gazdaság racionális működésének oldaláról. Ez nekem a profilomba vág, mert én mindig teljesítményember voltam. Ilyen szempontból jól kiegészítettük egymást a főapát úrral. Ő bölcsész volta miatt is jobban tudott számolni az emberi tényezőkkel, én pedig a fizikai-gazdasági valóságban voltam otthonosabb. Ilyen szempontból most is nagyon sok fantáziát látok abban, hogy egy egyházi szervezet részt vesz a gazdasági életben is. Nemcsak azért tesszük ezt, hogy értéket teremtünk vagy pénzt termeljünk. Pannonhalmán az apátság és a környék mindig gazdasági egységet alkotott. Az apátság felelős volt azokért a népekért, akik itt laktak. A kornak megfelelően mindig munkaadó is volt, nemcsak lelkipásztori szolgálatot látott el. E kapcsolatnak meg kell keresni a mai módjait. Számomra példászerű a pince története. Egy alvó borvidéket tudott az

apátsági zászlóshajó feléleszteni. A környékbeliek azt is értékeli, hogy idejöhet a gyerekük iskolába. A pannonthalmi általános iskolának mi vagyunk a főntartói, érkeznek hozzánk idősök, betegek a szociális otthonba. A gazdasági tevékenység abszolút vállalható. Miért ne tudnánk ebben részt venni úgy, hogy tevékenységünk a világ megszentelésének az eszköze legyen. Valójában így tudunk visszatálcálni a mi a régi formánkhoz.

Ha Szent Benedek megjelenne a mai Pannonhalmán, mit tanácsolna az új főapátnak?

Szerintem azt tanácsolná, hogy találjuk meg a helyes arányt a sokféle tennivaló kihívásai között. Törekedjünk egyensúlyra a tüsténkedés, a mindennapi dolgok rendezése, intézményüzemeltetés és az emberek lelkivezetése és a velük való törődés között. Maradjon meg egy rejtett imádságnak szóló, visszavonultabb életterület, és ez az életvezetésben is jelenjen meg. Arra jöttem rá, hogy amikor perjelként elkezdtem azt, hogy legyen egy szabadnapom, utána nagyon sokan pozitívan jeleztek vissza. Bátorítás számunkra, hogy nekik is jár a pihenés. Amikor elkezdtem futni, mert vérnyomásgondjaim voltak, az a rendtársak számára szintén inspiráló és bátorító volt. Nagyon fontos a közösségben az egymás erősítésének ez a természetes élménye. Egy jó gyakorlat mindig biztató a többiek számára. Én is elmúltam már ötven éves, sőt közel vagyok a hatvanhoz, szeretném, ha az aktivitásra koncentráló időszak mellett jobban felnőne a csendnek, a figyelemnek, a hallgatásnak szentelt rejtett életem.

(Az itt közölt interjú egy hosszabb beszélgetés része, amelyet a Pannonhalmi Szemle készített Várszegi Asztrik és Hortobágyi T. Cirill főapát úrral Nyolcvanhat – nyolcvanhét címmel. A teljes beszélgetés a Pannonhalmi Szemle 2018 XXVI/1 számában olvasható. Készítette Komálovics Zoltán és Dejcics Konrád.)

Rendkívüli munkatársak

Interjú Bedi Bernadettel

Tavaly ősszel a jubiláló munkatársak között köszönthettünk. Mikor és hogyan lettél a Főapátság munkatársa?

1992. szeptember 1-jétől vagyok a Főapátság munkatársa. A Gazdasági Osztályra jelentkeztem, Tóth László főkönyvelő mondott igent a felvételemre. Juhász Lajossal és feleségével, Árpási Irmával – akit később Győrújbarát polgármesterének választott –, Lukács Mártával, Nemoda Péterrel dolgoztam együtt a mostani HR-iroda helyén, a Gazdasági Osztály épületében. Segédkeztem a bérszámfejtésben, a raktári anyagok leltározásában, és mint akkor a legfiatalabbat, engem küldtek a főmonostorba az intézendőkkel.

Mióta dolgozol a Főapáti Hivatalban? Mit jelentett ez a munka a kezdetben, és hogyan néz ki ma?

Kezdetben a mostani Prelatúra helyén működött a Főapáti Hivatal, és gyakran megfordultam ott is. Néha segíteni is marasztalt a kolléganő, főleg nagyobb mennyiségű postázandók alkalmával. Így többször volt lehetőségem találkozni Asztrik főapát úrral és Cirill perjel atyával, akik a titkárnő távozása miatt fölkertek, hogy legyek a Főapáti Hivatal munkatársa. Bevallom, volt néhány álmatlan éjszakám az aggodalomtól, hogyan tudok majd ennek a feladatnak megfelelni. Édesanyám tudatosította bennem, hogy főapát úrnak nem mondhatok nemet. Segített a válaszmeghozatalában, amit ezúton is köszönök neki. Így kerültem a Főapáti Hivatalba 1993 nyarán.

Az akkori hivatali feladatkör töredékét képezte a mostaninak. A nap fénypontja a postabontás volt, amelyet néha egyidejűleg végeztek András és Asztrik főapát urak. Abban az időben Pálffy Aurél bencés atya volt a főapáti titkár, azután Iván testvér és Horváth Dóri Tamás atyák követték őt a sorban. Ha jó emlékszem, téged 1996-ban kért fel főapát úr, hogy vállald ezt a feladatot. Azóta dolgozunk mi együtt. 1996 tavaszán költözött át főapát úr és a Hivatal is a régi-új helyére. A Bazilika közelsége miatt különösen is kedves számomra a monostor ezen részén tölteni a munkanapot.

Mi az, amit a feladataid közül a legszívesebben végzel, és mi az, ami próbára tesz közülük?

Nem tudok példát mondani arra, ami próbára tenne. Igen

változatosan telnek a napok. A feladatok élőszóban, telefonon, e-mail-ben érkeznek. Rangsorolnom kell a teendőket, és igyekszem mindenki megelégedésére megbirkózni valamennyivel. Mindig próbálom szem előtt tartani, hogy munkatársként a Főapátságot, mint intézményt, illetve főapát urat, mint személyt képviselem. Gyakran találkozom olyan telefonálóval, aki főapát urat keresi, és a beszélgetés során kiderül, hogy én is tudok segíteni neki. Ilyenkor örülök, hogy valamelyest tehermentesítem őt.

Sok olyan személlyel találkozhattál munkád során, akik valamilyen értelemben különlegesek. Kik ragadtak meg leginkább, és miért?

Az első nagy falatot a pápalátogatás előkészítése jelentette, ami bizonyos értelemben az azt követő programokhoz jó bemelegítésül szolgált. Izgalommal tekintettünk II. János Pál pápa látogatása elé. Felejthetetlen pillanat volt, amikor a Szentatyát szállító és őt kísérő helikopterek hangját meghallottuk, és láthattuk, ahogy leszállnak a városi foci pályára. Végtelennek tűnt az idő, amíg a pápamobil fölért a hegyre, és végre begördült a monostor udvarába. Azt a mai napig sajnálom, hogy személyesen nem foghattam kezét Őszentségével, amire biztosan lett volna lehetőségem, de szeretek a háttérben maradni. Azt viszont elmondhatom, hogy én készítettem el a fekhelyét főapát úr szobájában, aki természetesen átadta lakosztályát az egyházfőnek pannonthalmi tartózkodása idejére.

Örömmel tölt el, hogy az elmúlt 25 év alatt számtalan nagyszabású rendezvény megszervezésében és lebonyolításában vehettem részt, és nagyszerű

Rendkívüli munkatársak

embereket ismerhettem meg. Itt említtem meg Gál Tibor nevét, és tisztelgek emléke előtt. Szerinte a Főapáti Hivatalban főzik a legjobb kávékat. Remek borász és igazi szív-lélek ember volt, aki nek sokat köszönhetünk borászatunk újraélesztésében.

Mit jelent a munkán túl neked ez a munkahely? Milyen érzésekkel jössz reggelente dolgozni?

Egyáltalán nem munkahelyként tekintek a Szent Hegyre. Úgy érzem itt magamat, mint egy nagycsaládban a szeretetesekekkel és munkatársakkal együtt. Minden reggel szép valamiért: most a havas táj miatt, aztán az lesz szép, ahogy újraéled a természet és zöldell majd a hegyoldal. Pontosan egy km-re lakom innen, és ezen a szakaszon találkozhatom őzekkel, rókákkal, mókusokkal; utóbbiakat télen magunk is szívesen etetjük. A főkaputól mindig érdemes szétnézni a tájra, hol a reggeli pára, hol a csodaszép napfelkelte miatt. A monostorépületbe lépve ráhangolódok a „helyre”. Nincs két egyforma nap, sok érdekes vendég és feladat teszi színessé az itt töltött időt. Azt, hogy szeretek itt lenni, mi sem igazolja jobban, mint az itt töltött első 25 év, amire beszélgetésünk elején is utaltál.

Hogyan látod az elmúlt negyedszázad változásait?

Sok minden változott, úgy is fogalmazhatnék, hogy szinte minden megváltozott. El kell fogadnunk, hogy a világ halad előre, és nekünk is haladni kell vele. A Főapátság szinte minden területe gazdagodott, aminek mi, munkatársak csak örülhetünk. Sok szép és emlékeztető pillanat jelenik meg előttem, amelyekhez, ha közvetett módon is, de magam is hozzájárulhattam. Személyesen a díszteremnek örülök a leginkább, amely számos munkatársi körben töltött

tött ünnepi alkalomnak adott már helyet, és bízom benne, hogy a jövőben is így lesz.

Édesanyád és édesapád is munkatársunk volt. Testvéred itt érettségizett. Mit jelent egy pannonhalmi családnak a bencés közösséghez kapcsolódnia?

Valóban az egész család kötődik a bencés közösséghez. Édesanyám 25 évet töltött munkával az Főapátságban, 1991–2016 között. Kezdetben a Műszaki Iroda csapatát erősítette, később a rekonstrukció ideje alatt a Tricollis Építőipari Vállalkozás adminisztrációs feladatait látta el, majd Cirill atya munkáját segítette a Perjeli Irodában egészen nyugdíjba vonulásáig.

Isti öcsém a Pannonhalmi Bencés Gimnázium hatosztályos évfolyamán Bernát atya osztályában 2002-ben érettségizett. Hogy milyen mértékben kovácsolódott össze az osztály az együtt töltött 6 év alatt, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az elmúlt évben megtartott 15 éves osztálytalálkozót több naposra tervezték.

Édesapám 8 évig gondoskodott a monostor udvaráról és belső kertjeiről. Szívügyének tartotta, hogy az udvar méltó legyen a vendégek fogadására. Szezonális virágokból tavasszal és ősszel is több száz palántát ültetett el, és gondozta azokat egész évben sokunk örömeire.

Gyermekkorom kedves emléke, amikor Aba és Remig atyák rendszeresen látogatták a tóhegyi híveket. Mindig nagy szeretettel láttuk őket, és hallgattuk szüleinkkel folytatott beszélgetéseket. Sajnos, negyed évszázad hosszú idő, sokan vannak, akik ez idő alatt eltávoztak közülünk. Egy földre szállt angyal volt Fülepi Johanna bencés nővér, aki lépten-nyomon jót tett másokkal. A be-

tegeket saját kezűleg gyűjtött gyógynövényeivel, az azokból készített tinktúrákkal gyógyította. Tőle tanultam, hogy a torokgyulladásra a legjobb gyógyír a svédceppes dunsztkötés. Hihetetlenül precíz és rendszerető teremtés volt, napi szinten emlegetem őt. Gyászjelentésére a következő szentírási idézet került Pál apostol levélből: „Mindenkinek mindene lettem.” Nagyon szép és nagyon igaz...

Solymosi Damján atya sokszor megfordult nálunk az irodában, hozta az általa készített és már kinyomtatott fényképeket. Mayer Farkas atya mindig jó tárgyat kívánt az étvágyhoz étkezés előtt, Norbert testvérral a mai napig emlegetjük. Sokáig tartottam Dobra Modeszt atya szúrós tekintetétől, de aztán megbarátkoztam vele, amikor azt hallottam tőle, hogy „csak az nem hibázik, aki nem csinál semmit”.

Szent Benedek ünnepétől új főapát irányítja Pannonhalmát. Milyen várakozásokkal nézel a jövőbe? Milyen változásokra számítasz a munkádban?

Asztrik főapát úr munkáját 1993 nyaratól segítem, tehát ha a munkaviszonyomból levonom a három évet, amit kislányom megszületését követően távol voltam, akkor is 22 év az az idő, amit együtt töltöttünk. Főapát úr mindig arra intett, hogy kellő humorral kezeljük a problémákat, és akkor azok nem is lesznek akkorák, mint amilyenek látszanak. Számomra ez egy fontos, az élet által visszaigazolt bölcsességgé vált.

Cirill főapát urat is régóta ismerem, nagy teherbírású, igen sokoldalú, a változásokra nyitott személynek ismertem meg. Mivel jelezte, hogy számít a munkámra, megtisztelve igyekszem, hogy neki is segítsége lehessenek.

az interjút Rábai László készítette

Ora

Apátbenedikálás

Várszegi Asztrik és Veres András megtapsoltatta, Cirill főapát megkacagtatta a jelenlévőket. Ez Pannonhalmá...

Aki ott volt 2005 tavaszán Szent II. János Pál pápa temetésén, vagy távolról követte az eseményt, olyasmit érezhetett, tapasztalhatott, amely pillanatokból nagyon keveset ad nekünk az élet. Éppen azért, mert ezek az alkalmak valóban rendkívüliek – kívül esnek a rendes élet kerékvágásán. Ott és akkor mintha a világ egésze gyűlt volna össze, állította meg néhány órára az idő kerekét. Randevút adtak egymásnak egyházi és állami vezetők, hívők és nem vallásosak tömegei. Azon az aktualitáson túl, amiért összegyűltünk, magunkra is figyeltünk, együttlétünk nagy ünnepe zajlott Rómában. Olyan sokan voltunk, hogy az a kis csapat, amelyhez magam is tartoztam, a központi helyszíntől távolabb, a Circus Maximus területén kapcsolódott be a szertartásba. S az egész úgy, összességében elképzelhetetlenül és leírhatatlanul megérintő, lelket emelő találkozás volt.

13 tavasszal később, 2018. március 21-én, Európa fővédő-szentjének ünnepén nem véletlenül jutott eszembe ez a történet: Pannonhalmán, az új bencés főapát beiktatásán valami hasonló történt. Mintha ablak nyílt volna a végtelenre, amelyen kitekintve a jelenlévők elfeledkezhettek mindennapi kihívásairól, terheikről, és menyeeien jó volt együtt lenni. Ezúttal is több helyszínen értek csak el az egybegyűltek – a bazilika mellett a könyvtárban és a díszteremben is kivetítőről követte a sokaság a szertartást. 27 főpásztort sikerült megszámolnom – könnyen lehet, hogy tévedek, de a nagyságrendnek stimmelnie kell –, s emlékeim szerint most először voltam jelen olyan misén, ahol a klérus nagyjából kétszer olyan

hosszú ideig járult szentáldozáshoz, mint a nem kis létszámú hívő közösség. A búcsúzó főapát zavarba ejtően hosszan sorolta bevezető köszöntőjében a megjelent rangos vendégeknek csupán a titulását, de aki ott volt, biztosan mind VIP, vagyis nagyon fontos személy Isten szemében.

Te magad is áldás leszel – hangzott el a közel 3 órás ünneplés olvasmányában, amely a Bibliában Ábrahámra vonatkozott, ám a szentbeszédet mondó Gregory Polan prímás apát (a világ bencés szerzeteseinek legfőbb előljárója) szerint ahogy a rendalapító Benedek a nagy előd, Ábrahám nyomdokain járt, úgy kell követnie Ábrahám és Benedek hitvalló, Istenben bízó életpéldáját Cirill főapátnak is. A hit és a bizalom új élménye kíséri majd az új előljáró életét – fogalmazott a szónok, aki a béke kialakításának és megőrzésének fontosságáról is beszélt.

Nagyjából eddig zajlott „rendben”, áhítatos légkörben a program, ugyanis Ferenc pápa üzenetének felolvasását követően valaki eltapsolta magát, s mind követtük példáját. Ahol én álltam, onnan úgy tűnt, Várszegi Asztrik volt a kezdeményező, de az a lényeg, hogy ettől a pillanattól az is otthon érezhette magát, aki esetleg valamiféle „hivatalos ceremóniára” érkezett pár órával korábban. Nagyjából 20 perc múlva ismét taps töltötte be az ihletett csendhez szokott épületet – amikor a főapáti jelképek átadását követően Hortobágyi Cirill elfoglalta Várszegi Asztrik helyét a szentélyben, immár egyértelműen a mellette álló Veres András, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke tűnt a tapsfolyam forrásának.

Ez a derű még inkább felhangolta az ünneplők családias közösségét, hogy aztán az új főapát záró beszéde tegye fel

a koronát a különleges együttlétre. Nagyszerű küldetésünk van – mutatott rá az előljáró, aki első mondataival kedves nevetést kiváltva adta meg az alaphangját főapáti szolgálatának. Akit érdekel a kacagás oka, nézze meg a benedikálás videófelvételét – annyit segítsek, hogy 2 óra 48 perc környékén hangzik el az önkritikus tréfa.

A fő üzenet mégsem ez lenne Cirill főapát részéről, hanem az a gondolat, miszerint egy monostor kísérlet arra, hogy a világ egy pici részét ideálisan rendezzük be. Szerinte ugyanez igaz bármely életterre, munkahelyre: egy család, egy vállalat, egy minisztérium, egy plébánia

Ora

mind meghívás, lehetőség arra, hogy a világ azon részét, ahol élünk, ideálisabban rendezzük be, az evangélium értékrendje szerint.

Talán úgy lehetne megragadni ennek az ünnepnek a lényegét, hogy a maga különlegességében egy igencsak ideális eseményen élhattuk át, amint egy kicsit változik, megújul, egy lépést tesz a jövő felé a kincseit hűen őrző egyház. Ez Pannonhalmra – összegezte egy ismerősöm tömören az élményeit a szentmisét követő fogadáson. Mintha

nem lenne mindebben semmi rendkívüli, csak a szokásos Isten-közeliség vált egyedi módon megtapasztalhatóvá egy huszonhét év óta nem látott beiktatás formájában. Én mégis azt gondolom, hosszú út vezet még odáig, hogy ez az ideálisnak ható közösségben-lét általánossá váljon az egyházban, de ha olyan „úttörők” van, mint a Megváltó (az angol nyelvű prédikációban a „pioneer” kifejezés hangzott el, amelyet a szövegkörnyezettel együtt úgy fordítottak: „Jézus már

kitaposta előttünk ezt az utat”), akkor igazán nincs miért aggódnunk. Tennivalónk viszont akad, küldetésünk is van – és pedig nagyszerű –, az a bizonyos út pedig, ahogy a liturgia során is elhangzott, önátadásból, türelemből, együttérzésből épül. Hajrá, Cirill főapát buzdítását meghallva rendezzük be ideálisabban a világ azon részét, ahol élünk!

Gégény István (megjelent a szemlelek.blog.hu-n.)

A benedikálás liturgiájáról

Az apát megáldása – benedikálása – során Isten áldását kéri az egyház arra a szerzetesre, akire a szerzetesközösség vezetését választással bízta. A középkorban szentségnek is tekintették az apátnak adott áldást, hiszen eltörölhetetlenül megjelöli és lefoglalja a szolgálat végzésére azt a szerzetest, aki részesül benne.

Az apátbenedikálás kezdetén a megválasztott apát ígéretet tesz: elkötelezi magát ismét a szerzetesélet, az állandó megtérés, illetve a testvérek, a vendégek és a szegények szolgálata mellett. Minthogy a pannonhalmi főapát egy részegyház lelkipásztori gondját is viseli, Cirill atyának ígéretet kellett tennie a keresztény közösség pásztori szolgálatával kapcsolatban is.

Az ígéreteket az új apát hitünk szerint a teljes egyház jelenlétében teszi, amelyhez az előttünk járó szent nemzedékek is hozzátartoznak. Isten zárandokújtát járó népe a benedikálás liturgiájában azok segítségét kéri, akik már megérkeztek a mennyi Jeruzsálembe. Ismeretlen arcú, mégis nagyon ismerős emberek ők. Ott van közöttük a Pannóniában született Szent Márton; Szent Benedek, aki Cassinum hegyén a pannóniai Márton emlékére épített templomot; István, aki Cassinum kiváltságait adta Szent Márton monostorának; Asztrik, aki a Szent Hegy első apátja volt. És ott vannak azok is – név nélkül –, akiknek az arcát jól ismertük: atyáink, Szent Márton monostorának eltávozott szerzetesei. Így énekeltük a Mindenszentek litániáját, miközben Cirill atya arca borult az oltár, Krisztus szimbóluma előtt.

A benedikálás központi mozzanatára, az áldó imádságra azután kerül sor, hogy Isten szentjeinek segítségét kértük. Az áldás Isten jelenlétének a jele. A bibliai ember számára életet, növekedést és erőt jelent. Az emberi művészet költői szavakba és dallamba írja mindazt a jót, amelyet Istentől kér az új apát és a közösség számára. Ám Isten áldása ennél több: Isten jelen van azon felül is, amit kérünk, vagy megértünk. A közösség ezért felel hármassá válnak az imádság végén – végső soron legyen úgy minden, ahogy Isten akarja.

A monostorban az apát kiemelt feladata, hogy gondoskodjék az Evangélium és a Regula életre váltásáról. Szent Benedek Atyánk Regulája nem más, mint az Evangélium újraolvasása olyan keresztények számára, akik közösségben, apát vezetésével és meghatározott életkeretek között szeretnék követni Krisztust. Az apátbenedikáláskor ezért az új apát kezébe adják a Regulát – ugyanúgy, mint szerzetesélete kezdetén, a beöltöztetéskor. Cirill atya a benedikálás liturgiájában azt a Regulát kapta meg, amelyet 1978. augusztus 6-án kapott kezébe az akkori magisztertől, a regula-fordító Söveges Dávidtól.

Az apáti jelvények, a mellkereszt, a gyűrű, az infula és a pásztorbot az előljáró küldetésére emlékeztetnek. A gyűrű az apát számára a hűség jele: a Jegyes hűségéé, aki mindig, minden emberi hűtlenség ellenére is hű marad. Az infula a szeretetben élenjáró pásztor kiemelt felelősségére figyelmezteti viselőjét: akire többet bízta, attól egykor többet is fognak számonkérni. A pannonhalmi pásztorbot végül a vezetés gondjának a nemzedékről nemzedékre történő átadását jeleníti meg. A münsterschwarzachi monostorban készült botot eredetileg Szennay András főapát használta, aki átadta utódának, Várszegi Asztrik főapátnak. Hortobágyi T. Cirill főapát most elődje kezéből kapta meg.

Életünk

Arriva la bomba

Jön a bomba... Ez volt a XII. B osztály olasz csoportja által készített film zenéjének címe. 2018. február 4-én és 12-én különleges esemény tanúi lehettünk iskolánkban. Ezen a két estén megtelt a Gyöngyössy-terem, ahol megtekintettük a XII. évfolyam olasz csoportjainak vidám, olasz nyelvű filmjeit.

Immár második éve dolgozik iskolánkban anyanyelvi lektorként a fiatal tanárnő, Gloria Bellesi, akinek a kezdeményezésére és iránymutatásával a tanév első félévében minden végzős csoport egy-egy rövidfilmet készített. A cortometraggiók alapjául a diákok saját témát választhattak, kidolgozták a szereplők jellemét, elképzelték viselkedésüket, megírták a szerepeket. Gloria tanárnő csak a nyelvi korrektségre

ügyelt, egyéb tekintetben a tanulók szabad kezet kaptak. Igazi alkotófolyamat volt ez, amelynek végeredményét mindenki láthatta a bemutatókon.

Tutti a casa della Befana címmel a XII. A egyik csoportja a Három kismalac című mese magyar változatát dolgozta fel. A másik csoport LO show című produkciója Legyen ön is milliomos vetélkedő gyerekeknek szánt változatát mutatta be. A XII. B osztály Gloria-showcímű alkotása a hírhedt Mónika-show vidám átdolgozása volt. Ez utóbbiban tulajdonképpen egy „szerelmi négyszög” bontakozott ki, amelyet a főszereplők rokonai, barátai és üzletfelei segítettek felgöngyölíteni. Külön sikert arattak a program „női” szereplői – hála a Kertes

Anna zongoratanárnő által biztosított remek parókáknak.

A programért köszönet illeti lektorunkat, Gloria Bellesit, valamint édesapját, Sandro Bellesit a remek vágásokért. Köszönetet érdemel a gimnázium vezetősége a lehetőségért és a technikai támogatásért, Szűcsné Villányi Rita tanárnő a fordításért és a közreműködésért. Köszönjük a vetítés során nyújtott segítséget Szűcs Istvánnak, illetve az Iváncsics testvéreknek: Barnabásnak és Ágostonnak, és – ahogy mondani szokták – végül, de nem utolsósorban köszönet a XII. évfolyam olaszos diákjainak.

Szűcsné Villányi Rita olasztanár és Gloria Bellesi lektor

Csak úgy kibékülgetni egy kicsit nem lehet

A Kibékülés 2018 spirituális és kulturális évad első programja volt a nagybójtai időszakban szervezett háromrészes koncertsorozat. Az első fellépő, a Szent Efrém Férfikar két különleges kórusmű – köztük egy ősbemutató – előadásával hívta elmélyedésre a hallgatóságot. Bubnó Tamás karnagyot, a Férfikar vezetőjét a kibékülés jelentőségéről kérdeztük.

Önben milyen gondolatokat indít el, ha meghallja ezt a két szót: Pannonhalma és kibékülés?

A kibékülés nem egyszeri dolog, hanem állandó, mert a kibékülésnek állandóan létre kell jönnie magammal, azaz a Teremtőmmel. Vannak olyan helyzetek, amikor nagyon nehéz bárkivel kibékülni. Ehhez kell egy olyan hely – és erre jó példa Pannonhalma –, ahol a szentség léte kitapintható. Ez segíti a kibékülést. Minél szakrálisabb helyen van az ember, a kibékülés annál könnyebb. Minden embernek, aki törődik magával, létérdeke, hogy jóban legyen a lelkével, különben vét maga ellen. Számomra a kibékülés azt jelenti, hogy van egy olyan hely a világban, ahol minden adott arra, hogy ez a kibékülés és ez az áldás létrejöhessen. Nekem ez Pannonhalma. Egy olyan embernek, aki a művészetben él, aki fogékony a művészetek és a lelkiség iránt, Pannonhalma ideális hely a spirituális szembenézésre.

A kibékülés valamilyen kölcsönös aktivitást és kölcsönös feldolgozást feltételező folyamat?

Ha valaki nem akar kibékülni, az nem fog. Csak úgy kibékülgetni egy kicsit nem lehet. Öszinteség kell hozzá, ami egy cselekvő gesztus. Az őszinteség nagyon fontos akkor is, ha fájdalmat okoz, ha kellemetlen, ha kényelmetlen, ha szégyenletes is. Ha valakit megsértettél, megbántottál, de már nem tudsz vele kibékülni, akkor mégiscsak magadban kell a kibékülést megküzdened. Lehetetlen azzal a szörnyű tudattal élned, hogy egy lelket szétvető, iszonyatos bűnben vagy. Kibékülhettél volna, de elmulasztottad, és nincs tovább. Ez tehát nem úgy megy, hogy majd eltelik pár perc, néhány nap, aztán majd úgyis kibékülünk.

Kormos Gyula kommunikációs vezető

Akikre büszkék vagyunk

Corvin-láncos öregdiákjaink

Áder János köztársasági elnök 2018. február 12-én hét személynek adta át a Corvin-láncot, az egyik legnagyobb magyar állami kitüntetést, amit azok kaphatnak, akik különleges módon járultak hozzá a magyar közgondolkodás jobbításához, a tudományhoz és a kultúrához. Közülük ketten pannonthalmi diákok voltak: Radda György ('54B) és Maróth Miklós ('61B).

Radda György (Sir George Charles Radda) az Oxfordi Egyetem professor emeritusa, a szingapúri Bioimaging Consortium alapító igazgatója 1936-ban született Győrött. Apja a főpát-ság ügyvédje volt, a második világháború idején Tarjánpusztán, majd Györszentmártonban laktak a tanári szolgálati lakásban. Gimnáziumi tanulmányai alatt több éven át kiemelkedő eredményt ért el az Országos Rákosi Mátyás Tanulmányversenyen (az OKTV elődjén). Érettségi után kitűnő tanulmányi eredménye alapján felvették az ELTE vegyész szakára (bár „szíve szerint” irodalomkritikus szeretett volna lenni, mégis a vegyészetet választotta anyja tiszteletére, aki az első magyar nő volt, aki agrokémiából szerzett doktori címet). Másodéves volt 1956 őszén, amikor visszaemlékezése szerint: „Csodálatos érzés volt a barátaimmal közösen vonulni az utcákon, megérezni a szabadság ízét, hinni abban, hogy más lehet az élet”, majd november közepén testvéreivel átszöktek a határon. Bécsből két oxfordi professzor segítségével jutott Nagy-Britanniába. A gimnáziumban jól megtanult olaszul és németül, de angolul nem tudott, ám a felvételi során „volt egy közös nyelv, a Mengyelejev-féle periódusos

rendszer”, amelynek a nyomán bekerült az Oxfordi Egyetemre. Ott diplomázott, doktorált, és lett tanszékvezető, majd biokémikus szeretett volna lenni, ezért a kutatásait Hans Adolf Krebs laboratóriumában kezdte el (aki a róla elnevezett citromsavciklus felfedezéséért orvosi Nobel-díjat kapott). 1974-ben a világon elsőként Radda György írta le a mágnesesrezonancia-spektroszkópia (MRS) jelentőségét a szövetek tanulmányozásában. Ez alapján jött létre a világ első klinikai MRS-laboratóriuma az Oxfordi Egyetemen, ahol a világ első molekuláris kardiológia tanszékét alapította. Ő dolgozta ki azt a képkalkoló eljárást, amelyet ma MRI-nek nevezünk. 1983-ban ott üzemelték be a világ első, teljes emberi test vizsgálatára alkalmas mágneses magrezonancia-spektroszkópiát.

Maróth Miklós 1943-ban soknemzetiségű családban született Budapesten, gyermekkorát Nyugat-Dunántúlon (Muraszombaton, majd Szombathelyen) töltötte – olyan nyelvi közegben, ahol a magyar, a szlovén, a horvát és a német anyanyelvű lakosság jól megfér egymással. Az általános iskolát Budapesten (Kőbányán) végezte, szeretett sakkozni. 13 évesen apjával 1956-ban ott volt minden jelentősebb helyszínén. 1957-ben vették fel Pannonhalmára, ahol beleszeretett a nyelvekbe (el is kezdett tanulni latinul, görögül, héberül, finnül, németül és angolul), de a bencés gimnázium ennél többet adott neki: egy életre szóló gondolkozásmódot. Az érettségi évében latin nyelvi pályázaton díjat nyert *A természeti jelenségek festése a nyelv eszközeivel Vergilius Aeneisében* című tanulmányával. Érettségi után egy évig gyári munkásként dolgozott, sikeres felvételi ellenére csak 1962-ben vették fel (minisztériumi fellebbezéssel) az ELTE BTK arab–latin–görög szakára. Itt szerzett tanári diplomát, közben a Bagdadi Állami Egyetem hallgatója is volt, majd az ELTE asszirológia kiegészítő szakát végezte, illetve a Bécsi Egyetemen tanult. Egyetemi doktori disszertációját 1970-ben védte meg. Az MTA–ELTE Ókortudományi Tanszéki Kutatócsoportjának munkatársa lett, később a csoport vezetőjévé nevezték ki. 1991-ben kezdte megszervezni a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karát, amelynek alapító dékánja, illetve a latin tanszék vezetője lett. Ott megalapította az Avicenna Közel-Kelet Kutatások Intézetét. Egyetemi tanár korábban megírta *A görög filozófia történetét*. Az arab és görög filozófia „mezsgyéjén” kutatott, a görög logika és tudomány-elmélettel foglalkozott. 2008-ban az MTA társadalomtudományi alelnökévé választották. Ezenkívül a londoni Európai Akadémia elnökségi tagja is lett, és az Union Académique Internationale elnökévé választották. Az Acta Antiqua című tudományos szakfolyóirat főszerkesztőjeként is dolgozik. 2016-ban Széchenyi-díjjal tüntették ki az ókori görög és arab kultúra kapcsolatának kutatásáért, az ugariti és a görög epika közötti hasonlóságokat, illetve a görög retorika és az arab logika közötti kapcsolatokat feltáró vizsgálódásai, valamint értékes, még kiadatlan arab szövegeket megjelentető publikációs munkája és tudományos közéleti tevékenysége elismeréseként. Ugyanebben az évben magyar tudomány kategóriában Prima Primissima-díjat kapott.

Életünk

R. Várkonyi Ágnes Könyvtár

R. Várkonyi Ágnes történész professzorasszony a pannonhalmi bencésekhez fűződő jó kapcsolata, barátsága okán a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtárnak ajándékozta több ezer kötetes szakkönyvtárát. A gyűjtemény 2016-ban került Pannonhalmára. Az elmúlt év során a Pannonhalmi Főapátsági Gyűjtemények

(Könyvtár – Levéltár – Múzeum) két szobában, reprezentatív és méltó helyet alakítottak ki a könyvtár számára. 2018. március 5-én R. Várkonyi Ágnes professzorasszony lányai, Ruttkay Zsófia és Ruttkay Eszter jelenlétében, bensőséges ünnepség keretében dr. Várszegi Asztrik főapát úr avatta fel az R. Várkonyi Ágnes Könyvtárat, amely a jövőben kézikönyvtárként, kutatószobaként működik. Ezenkívül helyet adhat rendhagyó óráknak, megbeszéléseknek, így a pannonhalmi gyűjtemények, valamint a kiállításokat, koncerteket és egyéb kulturális programokat szervező Kulturális Iroda alkotta Kulturális Koordináció (KUKO) rendszeres egyeztetéseinek.

A gyűjteményben természetesen megtaláljuk R. Várkonyi Ágnes professzorasszony minden művét. A zömében történettudományi, de egyéb társadalomtudományi, pl. néprajzi, kultúrtörténeti tematikájú és szépirodalmi köteteket tartalmazó könyvtárat 2018 nyarán tervezzük feldolgozni a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár elektronikus katalógusába.

R. Várkonyi Ágnes (1928–2014) Széchenyi-díjas magyar történész, művelődéstörténész, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja. Kutatási területe a Rákóczi-szabadságharc, a Zrínyi-mozgalom, a Habsburg-berendezkedés, a történetírás története, az ikonológia és a történeti ökológia volt.

Ásványi Ilona helyettes könyvtárigazgató

Lege

Világosíts meg bennünket a mi éjszakánkon...

A Szent Három Nap a legszebb ünnepünk Pannonhalmán, Szent Márton Monostorában. Jelenti a Krisztus halálára és feltámadására való emlékezést, a liturgia egyedülállóan intenzív átélését, az együttlétet a monostorba beköltöző vendégekkel. A közös ünnepléshez elválaszthatatlanul hozzánőttek azok a dallamok, amelyek át- meg átszövik a nagycsütörtöktől húsvétvasárnapig tartó időszakot. S aki a Szent Három Nap elteltével hazatér otthonába a Szent Hegyről, nemcsak a közösség és az ünnep élményét viszi magával, hanem azokat a sajátos, csak itt és csak ekkor hallható dallamokat és szövegeket is, amelyekbe három nap erejéig belemerült.

Az elmúlt időkben sok húsvéti vendég kérte a pannonhalmi szerzetesközösséget, hogy ossza meg húsvéti dallamkincsét a nagyközönséggel. A kérésre válaszul, egyben a liturgiába való bekapcsolódást segítő 2017 húsvétjára megjelent

A húsvéti Szent Három Nap li-

turgiája című kiadvány, amely a zsolozsma és a többi liturgia gregorián és népének kottáit tartalmazza. A *Világosíts meg bennünket a mi éjszakánkon* című albumban pedig Hajdú D. András fotográfus a 2017-es Szent Három Napon készített képeinek segítségével vezet be abba, hogy mit jelent a pannonhalmi húsvét. Ezt a sorozatot egészíti ki a Szent Három Nap jellemző liturgikus énekeiből válogatást közlő CD.

A CD-n szereplő tételek úgy hangzanak el, ahogy az ünnepség során: a pannonhalmi szerzetesek előadásában hallhatjuk őket. Az intonálás módja, a zoltárversek előadása és ritmusa ugyanúgy megmutatja a pannonhalmi sajátosságokat, mint az, hogy a húsvéti vigília alleluja-tételét Várszegi Asztrik főapát úr intonálja a CD-felvételén is. Ugyanebből az okból vállalták a szerzetesközösség énekesei az előadással járó esetlegességeket is.

A CD tehát betekintést kínál abba, mit és hogyan énekeltek a Szent Hegy szerzetesei 2017 húsvétján. Meghív arra, hogy a szerzetesi dallamkincs és előadásmód segítségével belemerüljünk a húsvét titkába, amely nem lehet más, csak személyes és egyedi.

Életünk

Lelkigyakorlatok

Rekollekciónk első napja a magunk és egymás mélyebb megismeréséről szólt. Csoportokban voltak foglalkozások, beszélgetéssel, feladatokkal, játékokkal jártuk körül a témát. Másnap a bencés projekt befejezéséért Győrben voltunk. A gimnáziumról, a rendházzal és a bencés lelkiségről beszélt nekünk Romuáld atya. A projektet reflexiókkal kísért teázással zártuk. Nagyon bensőséges hangulat alakult ki, jó volt mélyebben, más szemszögből is megismerni önmagunkat, hibáinkat és erősségeinket.

„Mindennapi kenyérünket” volt a témája a lelkigyakorlatnak, amelyet Efrém atya vezetett, Bécsben. Megvittattuk, hogy a Szentírásban hol és miért szerepel a kenyér az élet szimbólumaként. Beszélgettünk Jézusról, az Élet Kenyeréről, valamint a Júdásnak nyújtott kenyérről. A fiúk utánajártak a városban, hányféle kenyeret árulnak a különböző üzletekben, illetve annak, hogy mitől lesz kóser, vagy hálál a kenyér. Ezt követően ők maguk is sütöttek kenyeret. Kiscsoportokban aktualizálták a Miatyánkot: kiegészítették, vagy átirták azt, 21. századira alakították a benne szereplő kéréseket. Két filmet néztünk meg a lelkigyakorlat alatt, amelyeket azután közösen megbeszélünk.

Lelkigyakorlatunk első napját Antal atyával töltöttük a Szent Jakab-házban. Először a Templom a dombon c. filmet néztük meg, amely a délszláv háború idején játszódik, és a megbocsátás kérdését boncolgatja. Antal atya öszövségi történeteken keresztül mutatta be a megbocsátás különböző formáit, az ahhoz vezető utakat. A napot szentmisével zártuk a vendégház fakápolnájában, amelyen Henrik atya beszélt a megbocsátás belső folyamatáról. Másnap a komáromi (Monostori) erődbe látogattunk el, jól szórakoztunk az interaktív fegyverbemutató során.

A 8. évfolyam lelkigyakorlatának központi témája az önismeret, s mélyén az Isten-tapasztalat volt: ezen belül központi szerepet kaptak még a célok, motivációk, melyeket szintúgy drámajátékon keresztül, majd kiscsoportos foglalkozások keretében igyekeztünk elmélyíteni a srácokban. Mindezt sok játékkal, délutáni „néma” (hang nélküli) focival és

imádságokkal karöltve. Külön érdekesség volt még, hogy e három napra a telefonokat sikerült otthon hagynunk, ami még inkább felnyitotta a fiúk szemét egymás és saját maguk kiismerhetetlen gazdagságára, felfedezésre váró értékeire és a csendben (is) kiáltó Isten valódi jelenlétére.

Utolsó rekollekciónk témája az elcsendesedés volt. A lelkigyakorlat napjait „közös csendes blokkok” tagolták, a Bazilika szentélyében. Ezekon az alkalmon megpróbáltunk meditálni. Nagyon nehéz a történekről írni, hiszen a közös meditációkat mindenki máshogyan élte meg, és a tapasztalatok nem igazán kézzelfoghatók. A közös blokkok során megpróbáltunk a jelenre koncentrálni, és elengedni a gondolatainkat. A meditáció célja, hogy jobban megismerjük magunkat, és közelebb kerüljünk Istenhez, azonban a térdelve töltött idő alatt megtapasztaltam, hogy ez a módszer sok türelmet, alázatot és bizalmat igényel.

A tihanyi rekollekciónk kezdéseként a művészeti hét lezárására akváriumbeszélgetést tartottunk, majd fő témaként a szeretetnyelvekkel foglalkoztunk, Konrád atya beszélt nekünk típusairól, és megnyilvánulásairól. A mindennapi életből hozott példák színesítették a foglalkozásokat, majd arról beszélgettünk, hogy ezekben ki miért érezheti magát esetleg „szakértőnek”, illetve milyen konfliktus helyzetek adódhatnak félreértelmezés esetén. A forrászék nevű játék komoly, mély és őszinte ismeretátadással járt, ami az együttlétünk méltó zárását adta.

Börtönben voltam, és meglátogattatok. A fiúk csillogó szemekkel, izgatottan fogadják a bejelentést: ez lesz a tavaszi lelkigyakorlatunk témája. Azért némi aggodalmat is látok az arcokon. Alaposan rákészlünk: a Terápia sorozatnak nagy sikere van, a Bebukottak és a Káin gyermekei megfekszi a gyomrokat. A frissen szabadult Attila őszintesége és hite megfog bennünket, a sanyarú gyermekkor nem közhelyes, hanem torokszorító. És a csúcspont Tököl: a találkozás élménye leírhatatlan. Kívülről csak annyi látszik, hogy kamasz a kamasszal beszélget, mókázik, pingpongozik és énekel. Mákos ruhás a qpacos pulcsissal. S ha a rácsok nem is, de az előítéletek lehullanak.

Hic fuit

Interjú Kovács Zoltánnal

Erdélyi vagy, pontosabban partiumi, szatmári. Hogy kerültél 1990-ben Pannonhalmára?

1989-ben zajlott a romániai forradalom. Számomra ez euforikus időszak volt. 17 évesen kint voltunk az utcán, védtük a könyvtárat – így telt a karácsony. Mindenki nagy reményekkel várta az új korszakot. Március 15-én Szatmárnémetiben ugyanaz a forgatókönyv játszódott le kicsiben, mint Marosvásárhelyen. A környékről leitatott embereket hoztak a városba, hogy kössenek bele az ott ünneplő tömegbe. Felgyújtották a római katolikus templom ajtaját. Miközben menekítettük a turistákat, egy-két pofon is elcsattant. Ez volt az a pont, amikor úgy érzetük, hogy ez már nem lesz másképp. Nagy döntést hoztunk egy kedves barátommal és osztálytársammal, Ulicsák Szilárddal, és április 10-én már itt voltunk Pannonhalmán. Találkoztunk Ambrus és Lőrinc atyával, és ők mondták, hogy van lehetőség arra, hogy itt folytassuk tanulmányainkat. A pannonhalmi gimnázium már akkor is támogatott hátrányos helyzetű diákokat. 1990-ben csatlakoztam az osztályhoz.

Aztán jött még két fő Erdélyből, Filipp Zoli és Barabás Csabi. Velük együtt lett egy teljes „határon túli szoba” a tetőtérben...

Ez egy teljesen ökumenikus szoba is volt, mert Szilárd görögkatolikus, én református vagyok, Barabás Csabi unitárius, Zolika pedig római katolikus.

Mi volt az első benyomásod Pannonhalmáról, az osztályról?

Amikor megérkeztem, akkor elképesztő esős, viharos idő volt. Ijesztő, nagy felhő ült az egész kupacon. Azonban felhő mögött kedves, nyitott, mosoly-

gós arcok fogadtak. Az első ijedség után kellemes meglepetés volt az osztályközösség és a tanári kar is.

Szerintem a beilleszkedéseket könnyítette, hogy jó képességűek voltatok, nem bukdácsolatok, matekon, Feith tanár úrnál állandóan ti oldot-

tátok meg elsőként a feladatokat...

Sokkal nehezebb lett volna bennünket is elfogadni a tanároknak, meg nekünk is elfogadni a rendszert, ha idejövünk, és mindenki egyes, meg kettes. Akkor nyilván kevésbé örültek volna, hogy na, jött még egy ...

...rossz tanuló, aki lerontja az átlagot...

Áttelepült az erdélyi anti-elit...

...csak a hülyék jöttek...

...ezeket biztos a románok dobták át...

Elég sűrű időszak lehetett ez neked: 89 – forradalom, 90 – átköltözés, Pannonhalma, új iskola, 91 – érettség, felvételi.

Gyorsan zajlottak az események. Matekból és fizikából felvételiztem, mert programozó matematikus szerettem volna lenni. A magyar-töri érettségi valójában nagyobb teher volt számomra, mint a matek-fizika felvételi. Két évet végeztem el az egyetemen, aztán rájöttem, hogy a programozás nem az én világom.

A családom is nagyon hiányzott. Az édesapám vegyészmérnök diplomájával az Égiszben segéd munkásként dolgozott, közben édesanyám és a nővérem otthon intézték a lakáseladást, az átköltözést. Tehát az egyik hétvégén még mind együtt ebédeltünk, utána pedig fél évig alig találkoztunk.

A programozó matematika tehát abbamaradt. Utána a közgazd felé kacsintgattál, miért?

Az üzleti modellek működése mindig vonzott. Tanulmányaimban nagy előrelépést jelentett, hogy az első közgázos év végén Grubits Laci osztálytársam példáját követve jelentkeztem a Láthatatlan Kollégiumba. Itt világszínvonalú oktatás folyt, kitűnő volt a szakmai közeg. Közben megismertem a feleségemet, s rá egy évre megházasodtunk. Mire megszereztem a diplomát, addigra már négy éve dolgoztam, és volt két gyerekem.

Mik voltak a karriered fontosabb állomásai, fordulatai?

Pályakezdekésem izgalmas időszak volt. Pénzügyi tanácsadóként dolgoztam 1996-tól 2006-ig a Concorde-nál és a CAIB-nál. Ezek piacvezető cégek a tőzsde, a kötvénykibocsátás, a vállalati felvásárlások piacán. A Concorde-nál sokat tanultam igényes főnökeimtől, Martin Hajdu Gyuritól, Nagy Kálmántól, Jaksity Gyuritól. A CAIB-nál pedig Csák János révén kerültem a rendszerbe. 2006-ban döntenem kellett, hogy maradok-e a tanácsadói oldalon, vagy valamilyen iparági dologba kezdek. Az egyik akkori ügyfelemnél kerestek egy vezető csapatot, így kerültem a Díjbeszedőhöz. Ez egy nagy múltú cég volt, de hiányzott

Hic fuit

Ph'91

belőle a lendület. Gyakorlatilag az egészet fel tudtuk úgy fejleszteni, hogy 2013-ban eladtuk a Postának. Ekkor lettem a Magyar Posta egyik vezérigazgató-helyettese. Ebben a pozícióban kb. 100 milliárd körüli büdzsét kellett felügyelnem. 2016 januárjában eljöttem, és adtam magamnak egy kétéves időszakot, amikor a gyerekekkel, kicsit saját magammal, a körülöttem lévő dolgokkal foglalkozhatom. Ezekre alig volt időm az elmúlt 20 évben.

Közben azért csináltál egy-két befektetést, például közöd van a Carassia pezsgőkhöz.

Különböző befektetésem vannak: lámpaernyőt készítő családi cég, egy kicsi mezőgazdaság, kicsi ingatlan, kis informatika. A Kárászteleki Borászat Pannonhalmához kötődő történet.

Ezek mind szívügyek?

A borászat, a pezsgőkészítés gyötrelmes, de szép. A többi inkább üzlet. A pezsgő és gyöngyöző bor világa egy nagy szerelem. Kezdetben csak bokrok álltak a domboldalon, most pedig ott van egy csodálatos szőlőültetvény. Pénzügyileg még inkább teher, de nagyon büszkék vagyunk rá, mert a projekt egy magyar katolikus keresztény zsákfaluban valósult meg. Jó oda kimenni, jó a kisugárzása. Kicsit olyan, mint Pannonhalma.

Ugorjunk vissza 27 évet, hogy megint a máról beszélhessünk. 1991-ben Pannonhalma három egységből állt (gimnázium, szociális otthon és a konvent). Egy emberöltővel később pedig egy európai színvonalú spirituális, oktatási és gazdálkodási központ működik a hegyen kulturális programokkal, országos iskolahálózattal, komoly vállalkozásokkal.

Van-e jövője ennek a gazdálkodó Pannonhalmának?

Aki ebben a folyamatban részt vesz, legyen az kritikus vagy támogatója, annak azt a kérdést kell feltennie, hogy teremthető-e érték a rendszerben? Amíg értékkeremtés zajlik, addig, szerintem, nincs ok az aggodalomra. Az apátságoknak mindig voltak gazdasági tevékenységeik. Sokszor nehéz összeegyeztetni a szociális jelleget a profitorientáltsággal, de egy vékony mezsgyén, úgy, hogy értékkeremtés zajlik, mindig előre lehet haladni. Ez hosszabb időt igényel, de a pannonthalmi bencések „trackrecordja” sem tíz, hanem ezer évről szól. Szerintem jó az apátság modellje.

A pannonthalmi termékek a gazdagoknak szóló drága prémiumtermékek. Sokan úgy gondolják, hogy a mögöttük álló ezer évet és know-how-t eddig még nem sikerül megjeleníteni. Te mit gondolsz erről?

A drágaság mindig relatív. Egy termék önmagában sohasem lehet drága. Az ár mindig egy koordináta-rendszerben lehet igaz vagy hamis. Ha hamis, akkor vagy a minőség nem megfelelő vagy a brand nincs a helyén. Mitől kerül egy táská nyolcezerbe és egy hasonló kinézetű mondjuk 800 ezerbe? A kettő között nyilván van minőségbeli különbség, de nem százszoros szorzóval. A brandérték mindig beépül a termék árába. Pannonhalmának azt kell elérni, hogy a termékeihez társított brand- és minőségérték egyensúlyban legyen.

A bencés bálon a hátrányos helyzetű diákjaink számára komoly összeg gyűlt össze, köszönhetően a Te nagyvonalú adományodnak is. A Qpacon havonta 64 ezer forintot kellene egy diáknak fizetnie az étkezésért, szállásért, iskolai progra-

mokért. A szülők négyötöde vagy egyáltalán nem, vagy csak részben tudja ezt előteremteni. Mindeközben azt látjuk, hogy országszerte sorra alakulnak a többszázezer forintos tandíjakkal működő iskolák. Lehet-e, kell-e üzleti alapra helyezni a bencés oktatást, az egyedülálló iskolai brandként működő Pannonthalmi Bencés Gimnáziumot?

Egy mondatnál még visszautalok a bencés bálra, mielőtt válaszolnék. Nekem azon az estén egyértelműen bezárult egy kör. Én hátrányos helyzetű diákként tanulhattam térítésmentesen. Számomra tehát természetes, hogy ha megtehetem, akkor támogatom ezt az ügyet. Az ember oda ad vissza legszívesebben, ahonnan kapott, ez ennyire egyszerű. A konkrét kérdésedre az a válaszom, hogy az oktatás is egy piaci termék, de, természetesen, azt is tudnunk kell, hogy speciális termék. Jól kell összerakni, jól kell tudni árazni, és meg kell találni a megfelelő célcsoportot hozzá. Tehát itt is a kereslet-kínálat elve érvényesül. Van érték vagy nincs érték? Ha van, mennyibe kerül? Ha megfelelő értékajánlat van az egyik oldalon, biztos, hogy találkozik a kereslet és a kínálat. Sokan azt gondolják, attól elit egy iskola, hogy van saját uszodája, reggel fél hétkor már angolóra van, délután lehet lovagolni. A szülők jelentős része azonban nem feltétlenül ezt keresi. A pannonthalmi kínálat szerves része, hogy a diákok lelki útavalót kapnak, hogy közösségbe ágyazódnak, hogy jó emberré nevelik és keresztény értékrenddel látják el őket. Pannonhalmának azt a réteget kell megtalálnia, aki azt is akarja, hogy a gyereke jó ember legyen, és aki azt látja, hogy itt, a Qpacon ezt meg tudja kapni.

az interjút Kormos Gyula készítette

Életünk

Farsang 2018

Farsang idején a pannonhalmi iskola élete kissé a feje tetejére áll. Hagymány szerint a végzősök ajándékozzák meg a kisebbeket színes felfordulással és multságos programokkal. Pártokat alapítanak, hogy néhány nap bizonyítás után a nép akarata szerint egyikük jelöltje a farsang királyaként uralkodhasson egy napon át. Kérdés, hogy kinek mi a fontosabb: a cél, vagy a hozzávezető út. Idén volt ilyen is, olyan is. Volt, aki a győzelemért harcolt és szinte egy osztálynyi sereget egy pártba egyesített, de meglepő módon olyan közösség is alakult, amely tagjai – időnként jogi identitásuk keresve ugyan, de – csupán a farsang, a játék kedvéért álltak össze. Utóbbiaknak ugyanis nem volt jelöltjük, hanem egy másik párthoz kapcsolódva, koalíciós társként mulattatták – nevűkhöz hűen – császári színvonalon a nagyérdeműt.

Ahogy közeledett a farsanghét, a tötötéri folyosókon a lázas készülődés

közben kezdett körvonalazódni számomra is, kik lesznek idén a porondon: egy magát szakszervezetből kinőtt Országos Vakoló Szervezet, a bolondokat és orvosukat tömörítő Panngyógyhalmi Elme- és Intézet, egy szinte (haj)divatdiktátorként „Deus vult” mottót harsogó Punkvizíció, koalíciós partnerként létező Császárok Klubja, és a szalonképesség kedvéért végül Actio Catholica néven induló – a legendás Tibi atyát is megnyerő – párt.

Az idei farsanghét különlegesebb volt számomra, mint az eddigiek. Saját osztályaim diákjai voltak a főszereplők. Az iskolában most ők „a nagyok”. Eszembe jut erről piarista osztályfőnököm mondása: kis kilencedikesek, nagy tizedikesek, hatalmas tizenegyedikesek, gigantikus tizenkettedikesek. (Gondolatban kiegészítem az itteni hat osztályra való tekintettel: miniatűr hetedikesek, apró nyolcadikosok...) A farsangot megelőző, már önmagában is fárasztó készülődés közepette igyekeztem emlékeztetni osztályomat, hogy ez a farsang felnőtté válásuk egyik állomása. Nem az érettségi bizonyítványa teszi majd őket azzá, hanem annak megélése, hogy ők már nem „a kicsik”. Már elmúlt számukra az, amikor arra ébrednek farsang első napján, hogy különféle maskarába öltözött „óriások” ébresztik őket, dugják orruk alá a lekenyerező falatokat, hanem immár ők kelnek mindenkit megelőzve hajnalok hajnalán, hogy pártplakátjaikba öltöztessék a folyosókat, és idén nem ők kapják a műsorokat, hanem ők ajándékozzák azt másoknak. És ez nem is mindig egyszerű. Alig egy-két nap

elteltével volt, aki hiányolta a korábban megszokott hangulatot, a meglepettség izgalmát, mert állandóvá kezdett válni a lestrapáltság, vesződség, konfrontáció, a nap végén éjszakába is beleérő kiértékelések és megbeszélések a kollégium magister ludijával. Hiába a sok párttag, a nehezét néhány ember vitte a vállán, úgy érzem néha tényleg hősiesen. Végül is igazolódni láttam, hogy „sub pondere crescit palma”. Nos, mire minden előzetes készület véget ért, és elértünk a farsangi felvonulásra, a hó is meglepett minket, így fehér szőnyegen masírozhatott végig az ünnepelő forgatag a várkörön, melynek csodájára jártak még az apátsági dolgozók is. Mi volt e kezdeti ötlet? Miről is szól a farsang tulajdonképpen? Generációk követik egymást, akiknek évről évre érdemes feleleveníteni, mi volt az eredeti alapötlet, miről is szól tulajdonképpen a pannonhalmi farsang, hogy valóban az lehessen újra, aminek az „alapító atyák” elképzelték. Mindenesetre Titusz atya segített egy kissé kinyitni hiedelmeink

Életünk

bezárt ablakait: a királykoronázás előtt felelevenítette a felségjelvények eredetét. Megtudhattuk, hogy a farsang királyának „koronája” egykor Kovács Arisztidnek, az iskola első igazgatójának (1939–1945) cilindere volt. A Pannonhalma 2009. I. évfolyam 2. száma pedig részletesen beszámol a farsangok 1991-es kezdeteiről.

Régi-új programon vehettek részt többen is, hiszen az X-box, a laser tag, a LAN-party, Just Dance és más vetélkedők mellett a pártok szerveztek kincstár-, könyvtár- és levéltártúrát (Cirill és Konrád atya), kémia szertár titkait felfedő szeánszt (Drozdik Attila), az ennél többre vágyók pedig idegenvezetéssel (Asztrik főapát úr) egybekötött látogatást tehettek a főapáti rezidencián. Ezek mellett természetesen idén sem maradtak el a már tipikusnak mondható jóléti kampányelemek: reggel ágyhoz vitt zsíroskenyér, kókuszgolyó, palacsinta, almáspite, és a sokakat vonzó feleletmentesség, pluszpont és pluszjegy valamint továbbulás cetlik. Ezek már szinte kötelező elemei a farsangoknak, ahogy a pártpólok is. Idén is széles választékból válogathattunk a palettáról. Ezeken pártfeliratok, pártlogók, egyes pártok esetén pártcímer, de olyan is akadt, amelynek birtokosa büszkén hirdetheti magán az egyenlőség nevében: „Én egy bencés diák vagyok. Ugyanolyan, mint a többi, csak én mindenhez értek.”

A pártszavazás, vagy királyválasztás előtt az egész iskola „cipőkanállal” beprézelte magát a díszterembe, hogy részese lehessen a voksolás előtti utolsó attrakciónak, a pártfilmeknek. Prefektusként meglepetésként vártam az ideiekre, hiszen szinte semmit nem tudtam róluk. Persze a farsang előtti héten sorra jelentkeztek le a forgatócsoportok a

városba – köznyelvben még „faluba” –, vagy Győrbe, és a felvonulás közeledtével már többen feltűntek a malteros kellékekkel, szerzetesi és püspöki öltözékekkel, egyéb jelmezekkel. A filmekben igyekeztek bemutatni nekünk a pártok saját koncepcióját, hogy a sztori egyszer csak a színpadra való villódzó fények közti bevonulásba torokljon. A bevonulás után természetesen jöttek a szavazatok szerzését célzó választási ígéretek, amelyekről a világpolitika terén egy kicsit is tájékozottak tudják, megvalósításukra csak korlátozottan lehet számítani. Hallottunk már lánykollégium felépítésére vonatkozó nagyvonalú ígéretről kezdve tanárok munka alóli felmentésén és reggeli stúdiók eltörlésén át mindenfélét. Mindenesetre a vetítések után szavaztunk, és rövid idő után meg is szólalt a választási eredmény kihirdetésére és a koronázási szertartásra hívó hosszú csengő. A kisebbeket szemlátó mást elragadta a farsangi izgalom, és találgatták, vajon az nyer-e, akire ők szavaztak („Ugye tanárúr is rájuk szavazott?!”). Végül a macska titkát felfedő Actio Catholica nyert, akik királyjelöltjüket, Járfás Ádámot hordszéken hozták az intronizációra. A nyertes párt mellett üdítő volt, hogy a többi párt is fokozta farsangvasárnap hangulatát, a diákegyetemen Malter szolgáltatta mulatóst, de nem maradt el a punkvizítorok boszorkányégetése sem, amely a hírek szerint olyan megindítóan sikerült, hogy végül – többé, vagy inkább kevésbé érthetően – a Himnusz is elénekelték a résztvevők.

Lesták András prefektus

Királyi felségek

- 1991. Szabó Elemér (Olümposzi istenek)
- 1993. Kovács Miklós (Kerékpárt)
- 1994. Takács Lajos (királyalajos mer' királyalajos)
- 1995. Nyeste Gábor (Szent Szemüveg Lovagrend)
- 1996. Vékás-Kovács István (P.I.P.)
- 1997. Vörös Zsolt (Vörös Párt)
- 1998. Horváth Gellért (Kretén Párt)
- 1999. Benkő Tamás (Sör Párt)
- 2000. Szabó Bálint (Vigyor Bt.)
- 2001. Szenes Márk
- 2002. Horváth Máté
- 2003. Brezina Péter (Marha Claas)
- 2004. Déri Balázs (Fekete Sereg)
- 2005. Ribánszky Gergely (THK)
- 2006. Almási Sándor (Retro Párt)
- 2007. Palka Gergely (Cosa Nostra)
- 2008. Csiba Ferenc (Nigga)
- 2009. Pirisi Gergely (Arab Liga)
- 2010. Sötét Máté (Nagyon Béla Párt)
- 2011. Szijártó Balázs (Old Stars)
- 2012. Varga Márton (Lakatos Család)
- 2013. Topa Márton (Topa Rezsim)
- 2014. Martini Máté (IFA)
- 2015. Ernhöffer Szabolcs (Pár-Don)
- 2016. Kozma Bálint (Pannonhalmi Lánykolesz Párt)
- 2017. Szabó Fülöp (MiniMarx Mesepárt)
- 2018. Járfás Ádám (Actio Catholica)

Labora

Szívekkel körbezárt csillagok

A tavaly nyár óta kapható legújabb termékcsaládjával szintet és országhatárt ugrott a gazdálkodó főapátság. A tradicionális módszerrel készülő CARASSIA pezsgőcsalád ugyanis Erdélyből jön.

A szilágysági pezsgő történetének kezdete az ezredforduló környékére datálható, amikor idősebb Gál Tibor borász megálmodott Kárásztelek déli fekvésű domboldalára egy pezsgőpincészetet. Gál Tibor a Pinot Noir magyar nagyköveteként megérezte, hogy ezen a helyen kedves szőlője és más pezsgőfajták is jól megtalálják majd a helyüket. Tragikus halálát követően öt borkedvelő és erdélyi kötődésű barát fogott össze, hogy a mester körvonalazta tervet életre keltse. A nemes cél érdekében társult a vállalkozáshoz a Pannonhalmi

Főapátság is. Az öt barát elköteleződése jelenik meg a CARASSIA szimbólumában, a szívekkel körbezárt csillagban.

A 22 hektáron gazdálkodó Kárászteleki Peczsgőpincészet kizárólag saját ültetvényből származó szőlőt használ. A 2015-ben Építőipari Nívódíjat nyert pinceépület zöldenergiával működik, hűtését és fűtését geotermikus hőszivattyú biztosítja. A pezsgő csak tradicionális, champenoise módszerrel, azaz palackban érleléssel készül. A Pincészet tevékenységét a természet iránti tisztelet, a minőségre és a precizitásra törekvés mozgatja. A kezdetektől pezsgő alapbornak szánt termés kiválasztásával és megfelelő gondozásával készülnek a tételek. A bor alakulása határozza meg,

mikor érett meg arra, hogy pezsgóvé lényegülve a poharakba kerüljön. Csak olyan tételek készülnek, amilyeneket az adott évjárat láttatni enged. A Carassia-család jelenleg három tételből áll: Blanc de Blancs, Rosé Brut és Classic Extra Brut.

Az alig egyéves termékcsalád máris nyert egy ezüstérmet a Champagne és Peczsgő Világ bajnokságon, a Magyar Gasztronómiai Egyesület tavaly decemberi vaktesztjén pedig első helyet szerzett a Blanc de Blancs tétel. Erre már bonthatunk egy üveg pezsgőt. Lehetőleg Carassiat!

Kormos Gyula

Alumni

A dalai láma sálja (és a Bencés Bál)

A Pannonhalmi Bencés Alumni immár tizenkettedik alkalommal, háromszáz feletti vendégszámmal rendezte meg hagyományos rendezvényét. A bál jótékonyági célja, a hátrányos helyzetű diákok támogatása sokakat megérintett. A résztvevők rekordmennyiségű tombolát vásároltak. A tombolasorsolás fődíjává Asztrik főpát úr egy különleges felajánlást tett. Ennek következtében az éjszakai megkezdett húzáson váratlan fordulat történt...

A főpáti köszöntőt követően dr. Csermely Péter biokémikus, hálózatkutató mondott nyitóbeszédet. Gondolatai szorosan kapcsolódtak a Bencés Bál idei jótékonyági céljához, amely a tehetséges, de hátrányos anyagi helyzetű diákok támogatása volt. Csermely professzor a hazai tehetségek felkutatásának és iskolarendszerbe integrálásának egyik elkötelezett szervezője. Beszédében kiemelte: „A következő generáció

tehetségeinek fontos tagjai a Pannonhalmára kerülő hátrányos helyzetű diákok. Ezeknek a diákoknak mindegyike nagyon sokat küzd már addig is, míg Pannonhalmára befogadja őket a falai közé. Azért fontos, hogy adományainkkal segítsük a Lélek azon vezérlő áramlatát, amelyik e hátrányos helyzetű diákokat Pannonhalmára hozza, mert másutt kaphatnának ugyan tudást, kaphatnának talán emberiséget is, de olyan, a kegyelemben növe-

kedő közösséget, amilyen Pannonhalmára, keveset tudnának ebben az országban találni.”

A Pannonhalmi Bencés Gimnázium elkötelezettje a szegénységből érkező diákok felkarolásának. Ez következik a gimnázium jövőképeéből is: „Az evangélium, mint a normák normája, világos, mindenki által elfogadott mérce iskolaközösségünk számára. /.../ Jómódú és szegény, vidéki és városi diákjaink közösséget

Alumni

alkotnak.” Bőven vannak a pannonhalminál gazdagabb, jobban felszerelt iskolák, de szégyenkezésre így sincs ok, mert a bencés diákok szép környezetben és jó körülmények között élhetnek, tanulhatnak, sportolhatnak, művelődhetnek – mindezt heti hét napban. Ennek költségeit azonban csak részben fedezi az állami normatíva. Több a kiadás, mint a bevétel, és a hiányzó részt a szülőknek kell hozzátenniük. Egészen pontosan: kellene, hiszen az egész iskolában mindössze hatvan olyan diák van a 330-ból, akiknek szülei a teljes, kiegészítő tanítási költséget tudják vállalni, ami 64 ezer forintot jelent havonta. Ezzel szemben minden tizedik diák szülei egy forinttal sem tudnak hozzájárulni a tanítási költségekhez. A Qpac – a legendákkal ellentétben – nem a gazdag szülők csemetéinek gyűjtőhelye. Rengeteg a sokgyermekes, az alacsony keresetű értelmiségi, vagy az olyan család, ahol csak az egyik szülő dolgozik, és akiket gyakran csak egy hajsza választ el a hátrányos helyzetűvé válástól. Több olyan fiú is tanul a gimnáziumban, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem éri el a 37 ezer forintot.

A diákok négyötöde részesül tehát olyan támogatásban, amit a főapátság és vállalkozásai teremtenek elő. Mindezek ellenére a gimnázium szeretné tovább növelni a rászoruló tanulók számát. A hátrányos helyzetű tanulóknak az életminőség

és az iskolai sikeresség tekintetében is komoly

lemaradással kell megküzdeniük. Elgondolkodtató, hogyan várjuk el a gyerektől azt, hogy kora reggel elinduljon az iskolába, ha a szülei nem dolgoznak, és fel sem kelnek. Vagy hogyan tanuljon, ha nincs íróasztala, lámpája? Teljesen esélytelenül indulnak neki az életnek.

Sokakat mélyen megérintettek ezek a gondolatok. Ez abból is látszott, hogy soha ennyi tombolát a Bencés Bálokon még nem vásároltak. A jótékonyági koktélbár előtt is kígyóztak a sorok. Az igazi meglepetést azonban a tombolahúzás tartogatta. Asztrik főpát úr a dalai lámától ajándékba kapott hatalmas, hófehér selyemkendőt ajánlotta fel földjéért. Amikor a szerencsés tombolanyertes át akarta venni a díjat, az egyik részt vevő öregdiákunk, Pintér Péter (Ph'80b) 300 ezer forintot ajánlott a sálért a bál jótékonyági céljára. Erre a gesztusra azonnal elindult a licitálás, aminek végeredményeként Kovács Zoltán (Ph'91b) öregdiák egymillió forintot ajánlott fel, hogy ő vihesse haza a tibeti műreket. A főapátság a sálát a licitálásra önként átengedő Schubert Ferenc öregdiákunknak (Ph'91b) egy nagy értékű ajándécsomagot ajánlott fel. A szervezők ez úton is köszönnek minden jó szándékú adományt és hozzájárulást!

Fizikából elégséges

Idei Öregdiák-napunkon pedagógiai témával szeretnénk foglalkozni. Miért van az, hogy sokszor azok lesznek sikeresek az életben, akik nem szerepeltek az elsők között az iskolában? Olyanok, akik nem indultak OKTV-n, nem jelenhettek meg a Pannonhal-MA hasábjain az „Akikre büszkék vagyunk” rovatban iskolai éveik alatt. Ma mégis büszkén emlegetjük és hívjuk őket vissza. Találkozunk velük a Pannonhal-MA kiemelt rovatában. Azokról a diákokról van szó, aki Pannonhalmán valamilyen ok miatt tanulási nehézségekbe ütköztek, később pedig kiemelkedően tehetségesnek bizonyultak.

A mindenkorai oktatáspolitikát hibáztassuk emiatt, vagy intézzük el azzal

a kérdést, hogy ők későn érő típusok? Lehet, hogy a tanítási gyakorlatunkban van valamilyen mérési hiba? Nem azt mérjük, amit valójában kellene? Egyáltalán mit mérünk a jegyekkel? Aki nem tanul, az nem tud? Vagy későn kibontakozó karrierizmusról volna szó? Törtetésről? Egyre csúnyább. Régi nóta: aki itt mintadiák volt, később könnyen eltűnhet, akivel viszont rengeteget küzdünk a négy év alatt, a leghűségesebb öregdiák lesz. Mi történik Pannonhalmán után? Hol, mikor és miért áll be a fordulat?

Itt lesz tehát közöttünk a fenti kritériumoknak megfelelően a vezérigazgató, a tanszékvezető, a kutató öregdiák,

Tanár	10	10
Magatartás	igazgató	változó
Szorgalom	igazgató	változó
Magyar irodalom	elégséges	elégséges
Magyar nyelv	elégséges	elégséges
Történelem	elégséges	közepes
Bevezetés a filozófiába		
Angol nyelv	közepes	közepes
Olasz nyelv	elégséges	elégtelen
Matematika	elégséges	elégséges
Fizika		elégséges
Kémia	közepes	elégséges
Biológia		elégséges

akiket ezekről a kérdésekről faggathatunk. Lehet, hogy a végső választ nem találjuk meg, de segíthetünk az együtt gondolkodásban. Sőt, segíthettek ti, öregdiákok, nekünk, jelen tanároknak, diákoknak a fejlődésben.

Küldetésnyilatkozatunkban a magas szintű oktatás is szerepel az öt alappillért között. Ezt veszi górcső alá idei Öregdiák-napunk. Gyertek! 2018. május 26. Utolsó szombat! A rossz tanuló felel.

Barcza István titkár

